CENZURAT

Anul IV. Martie 1936. No. 3

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL

Vl. Neaga . . . . . Ce scopuri trebue să urmărească o revistă a învăţătorilor.
Const. Roşu . . . . . Rutina retrogadă.
B. Vasilachi . . . . . Educaţia, factor important al vieţii sociale.
Gr. Maximilian . . . . . O, vremea! (poezie)
T. Balmuş . . . . . Floclorul şi învăţătorul.
I. Cioabă . . . . . Examenele de definitivat.
Al. Nastase . . . . . Poezia filozofică română.
Gr. Adam . . . . . Societate, politică şi educaţie.
L. Vidraşcu . . . . . Bogdan Petriceicu Hajdău.
Şc. de Aplicaţie „Cultura" . . Lecţie model.

Recenzii: *G. G. Antonescu:* Pedagogia Contemporană, de **I. Chicu**; *A. Manolescu:* Educaţia fizică a copiilor, de N. Olaru.

Diverse: Informaţiuni, poşta redacţiei.

Buletinul Asociaţiei: Din activitatea asociaţiei, informaţiuni, etc.

Banca „Spiru Haret": Convocare, bilanţ, etc.

Cooperativa C. D. Isbânda: Convocare, bilanţ, etc.

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

Ce scopuri trebue să urmărească o revistă a învăţătorilor.

II.

In numărul trecut am arătat, în câte-va cuvinte, dece revista noastră, ca şi orice altă revistă învăţătorească, trebue să oglindească în ea, cât mai adequat şi cât mai intensiv, cele două aspecte ale vieţii învăţătorului : **pedagogic şi profesional.**

Fireşte însă că, afirmând acest lucru, nu excludem câtuşi de puţin posibilitatea ca revista să se ocupe, bunăoară, şi cu producţiunile literare ale învăţătorului; cu studiul folklorului regional; cu muzica populară, ori chiar şi cu acea cultă; cu arta; să trateze probleme agricole, culturale, sociale, sau de orice altă specialitate, probleme ce vin în atingere, directă sau indirectă, cu scopurile urmărite de şcoală.

Privite în ansamblu, ele reprezintă toate împreună plenitudinea condiţiunilor de viaţă spirituală şi creaţiune umană a d ascălului, şi de aceia este şi de dorit chiar ca să-şi găsească un loc, cât de mic, în revista noastră.

Dar, este totuşi neîndoios că directivele de bază ale revistei trebue să rămână neapărat acele stabilite de noi în primul articol deoarece, reprezintă două aspecte dominante ale vieţii învăţăteşti: **munca în şcoală şi soarta noastră de slujbaşi.** *Şi negreşit că asupra acestui punct suntem cu toţii de acord.*

De altfel, divergenţa de păreri şi propuneri, ce m'a determinat să tratez acest subiect, priveşte nu atât această din urmă latură, a oportunităţii celor două directive principale, care este în consensul tuturor colegilor, ci mai mult felul anume cum trebuesc tratate cele două categorii de probleme, pedagogice şi profesionale, în cadrul orgănului nostru de publicitate.

Şi asupra acestui lucru, voi insista mai mult în cele ce urmează

PROBLEMELE PEDAGOGICE.

Cât priveşte proelemele pedagogice, este locul să afirm dela inceput, cu toată convingerea şi hotărârea, că ele trebuesc tratate mai mult în lumina consideraţiunilor practice şi a experienţei didactice a autorului, decât—aşa cum obişnuesc mulţi dintre tineri colegi—în cadrul pur teoretic al doctrinei pedagogice ca atare.

Şi aceasta pentru următoarele motive.

In primul rând **teoria ca atare,** *şi acea pedagogică în special, este un lucru foarte pretenţios.*

Spre a putea trata cu succes şi folos, pentru autor ca şi pentru cititor, o problemă şcolară numai în lumina savantă a teoriei pure, autorul trebue să aibă o **pregătire temeinică şi vastă.** *El trebue să fie stăpân pe un mare bagaj de cunoştinţe aprofundate şi* **bine asimilate,** *în atâtea şi atâtea domenii de ştiinţă; filosofia, biologia, fiziologia, psihologia, sociologia, etica etc.*

Mai e absolut necesar apoi ca el să aibă la îndemână şi să cunoască prin **studii sistematice şi comparative,** *o variată şi largă* **bibliografie** *în specialitate, ceia ce nu este aşa de uşor, chiar de ne-am reduce numai la acea românească; apoi să fi fost la început călăuzit de cineva bine experimentat. Şi în fine, să întrunească şi acele predispoziţii formale ce caracterizează pe oamenii cu înclinaţii şi însuşiri speciale, pentru speculaţiuni abstracte şi teoretice şi pe cari nu toţi le au dela natură.*

Ori, trebue să recunoaştem că, puţinii sunt acei ce întrunesc condiţiunile de mai sus. Şi când afirm acest lucru, nu este deloc în intenţia mea a spune că învăţătorul este lipsit de cultură pedagogică. Nu, învăţătorul desigur că o are. Dar, cultura pedagogică elementară ce o capătă el pe băncile şcoalei normale, nu este suficientă pentru ca el să poată trata cu succes o problemă de pură teorie pedagogică, pe coloanele unui organ de publicitate.

Negreşit că sunt şi excepţii. Sunt colegi—şi cunosc personal pe câţi-va—cari, după ce au absolvit şcoala, au continuat să-şi desăvârşească necontenit cultura teoretică, din propria iniţiativă şi prin propriile puteri, ajungând, după o muncă intensă şi grea, să fie mai stăpâni pe materie în multe privinţe, decât chiar unii dintre absolvenţii secţiei pedagogice.

Dar aceştia sunt excepţii şi pot fi număraţi pe degete. Ma-

joritatea tinerilor colegi, când se duc la post, se ocupă mai mult de partea practică, acea didactică, a pedagogiei, care este mai aproape şi adesea mai necesară meseriei lor. Şi nici chiar pentru această **activitate practică**—*ca ea să fie la înălţimea cerinţelor moderne—cultura teoretică, ce o dă şcoala normală, de multe ori apare insuficientă, mai ales atunci când învăţătorul nu-şi dă silinţa să şi-o complecteze el însuşi. Exemplul cel mai bun în această privinţă se poate da cu încercarea nereuşită a introducerii în şcoala primara a fişelor individuale.*

Tocmai de aceia, conştienţi de această lipsă, am cerut şi cerem mereu, la toate congresele noastre profesionale, înfiinţarea **academiilor pedagogice**.

Ei bine, cu toate acestea, bântue o adevărată boală, mai ales printre colegii tineri, de a debuta în revistă deodată prin articole de concepţie cu subiecte grele, complexe şi pretenţioase.

Primim la redacţie nenumărate articole de acest gen, foarte lungi şi foarte încâlcite, cari, de cele mai multe ori, nu pot fi date publicităţii, ori cât te-ai strădui ceasuri întregi, să-le cizelezi şi să le stilizezi.

Să ne explicăm.

Un articol din domeniul teoriei poate fi de trei feluri:

a) **rezumativ**, *când, fără a pune în discuţie ceva nou şi original, rezumă o idee, o concepţie sau o teorie, cu scopul de a o reda sub o formă fie mai concisă, fie mai simplă şi clară; deci mai accesibilă cititorului, cu o pregătire teoretică de presupus a fi mai slabă decât acea a autorului;*

b) **de concepţie**—*când înfăţişează şi documentează o idee nouă şi mai mult sau mai puţin originală. In acest caz e necesar ca pregătirea autorului să fie şi mai superioară;*

c) **de critică**—*atunci când autorul diseacă în mod logic, prin originalitatea propriei sale gândiri, concepţiile şi ideile similare ale altora, cu scop de a scoate în evidenţă părţile lor slabe ca şi cele bune. Aici, pregătirea ştiinţifică a autorului trebue să fie cu mult superioară, nu numai acelei ce o are cititorul, ci şi a altor autori de idei originale.*

Aşa dar—ca să rezumăm—prima categorie de articole, cere din partea autorului cunoştinţe temeinice şi bine asimilate în do-

meniul materiei restrânse pe care-şi propune s'o rezumeze; a doua—cunoştinţe mai vaste şi mai aprofundate, cari intră în sfera unui întreg grup de idei şi concepţii aperceptive, ce constitue temelia firească a unei gândiri originale. Şi în fine, un articol critic, pretinde din partea autorului o orientare desăvârşită şi precisă în vastul labirint al speculaţiunii teoretice şi ştiinţifice.

Am expus într'adins noţiunile de mai sus în ordinea lor succesivă, căci—după cum lesne poate constata oricine—ea corespunde întocmai procesului psihologic de iniţiere în genere a omului într'un anumit cadru de idei şi concepţii.

Astfel, întâiu el aprofundează, asimilează, însuşeşte şi rezumă cunoştinţele altora. Apoi, trecând acest material aperceptiv prin prisma subiectivă a personalităţii lui, el îşi făureşte treptat o concepţie cu o oarecare tonalitate personală. Când această tonalitate a devenit întrucâtva originală şi matură, el caută s'o împărtăşească şi altora. Şi numai la urmă, când gândirea lui întreagă s'a îmbibat de propria ei originalitate, când ea a ajuns la maximum de desvoltare personală, numai atunci omul poate adopta, în cadrul ideologic ce şi-a propus, o atitudine critică faţă de gândirea şi concepţiile altora.

Aşa dar, în lumina consideraţiunilor de mai sus, un articol de teorie pedagogică, sau din orice alt domeniu ştiinţific—fie el rezumativ, de concepţie, sau critic—trebue să isvorască în mod normal din acest intens laboriu intelectual, a fiecăruia după puterile lui, după stadiul de iniţiere şi creaţiune ideologică în care se află.

Articole astfel concepute, desigur că sunt foarte bine venite pentru revistă, chiar de se reduc la a rezuma numai o idee, cât de simplă, căci sunt folositoare atât autorului cât şi acelor cetitori ce nu şi-au dat încă silinţa s'o pătrundă ei înşişi.

Ori, în cazul nostru, ce se întâmplă?

Majoritatea articolelor de teorie pedagogică, ce le primim la redacţie, nu corespund nici pe departe pregătirii autorului; nu isvorăsc dintr'o îndelungată meditaţie asupra vre-unei idei sau teorii; n'au caracter rezumativ, de concepţie, sau critic, în sensul arătat mai sus. Sunt pur şi simplu articole de compilaţie, şi încă o compilaţie din cele mai puţin elegante.

Se înşiră una după alta, bucăţi întregi furate pe deantregul din diferiţi autori, de cele mai multe ori fără nici o legătură logică între ele; presărate din belşug cu zeci şi sute de citate, luate la întâmplare, nu dela sursă directă, ci copiate şi ele din cărţi, dela alţi autori, ce le-au întrebuinţat în lucrările lor, dar fără a se specifica acest lucru la notă.

Aproape la fiecare frază, autorul se referă neapărat, dar fără legătură, la câţiva pedagogi, sau filosofi, dintre cei mai savanţi; întrebuinţează cuvinte şi noţiuni ne la locul lor şi asupra înţelesului cărora nu este bine edificat; se vede că aşa, numai de dragul sonorităţii lor pompoase, etc.

In fond însă nimic. Un complect haos de idei disparate, noţiuni ce se contrazic, citate ce se lovesc ca nuca de perete, autori, savanţi, denumiri, totul prezintă o venigretă încâlcită din care nu poţi pricepe cu nici un chip, ce a vrut să spue autorul.

Cui foloseşte publicarea acestor articole în revistă? Cititorului desigur că nu, căci ele sunt de natură a introduce acelaş haos şi în capul lui.—E mult mai cuminte pentru el să se adreseze direct la sursă, din care a compilat autorul, şi care de bună seamă că i va aduce un folos.

Cu atât mai puţin foloseşte autorul. In afară bineînţeles de orgoliul de a-şi vedea numele scris în corpul revistei, cu litere de tipar.

Unii cred totuşi că este bine să se publice şi aceste articole pe motiv că, în felul acesta, revista va încuraja pe învăţătorii dornici de a lucra în publicistică.

Părerea aceasta, după mine, e complectamente greşită şi chiar dăunătoare intereselor şi prestigiului învăţătorimei.

Ori cum ai privi-o şi ori cum ai denumi-o, **compilaţia,** *atunci când ea este singurul isvor de inspiraţie a autorului şi ia înfăţişarea unui* **plagiat eclectic,** *este un* **furt,** *deci un lucru* **necinstit,** *amoral. Şi nu cred că e cu cale ca revista să încurajeze o necinste.*

Apoi, dată fiind autoritatea tiparului, mai ales într'o revistă de specialitate, publicând asemenea articole, revista face un prost serviciu cititorilor săi, căci îi informează rău şi îi derutează dela calea adevărului.

Şi în fine, sistemul acesta este foarte păgubitor pentru însuşi autorul. Odată văzându-şi articolul publicat, el crede dea-

binelea că este bun. Incurajat, face în câteva ore o altă compilaţie. Se tipăreşte şi asta. Şi aşa, devenind din ce în ce mai pătruns de valoarea inexistentă a producţiunilor sale, tânărul autor devine în scurt timp un adevărat gangster al ideilor şi frazelor străine, un hoţ de litere, un maestru îngâmfat şi încrezut al verbalizmului deşert, în dosul căruia nu găseşti nici idei şi nici gândire.

Alţi colegi, văzându-l ajuns aşa de repede şi aşa de uşor „publicist" şi mare „savant" în pedagogie, care comentează şi critică pe cei mai mari pedagogi şi oameni de ştiinţă, se iau după el şi încep să „scrie" şi ei după aceiaşi metodă. In felul acesta, boala compilaţiei ia formele unei epidemii cronice, se lăţeşte şi devine o normă pentru cei mai mulţi râvnitori la gloria publicisticei.

Acesta este rezultatul „incurajării" pe această cale.

Ori, toţi aceşti colegi, cari desigur că au în ei o predispoziţie către publicistică şi litere, dacă ar fi urmat dela început calea cea normală, modestă, îndelungată şi grea, dar aducătoare de reale succese, calea iniţierii treptate şi solide, indicată de noi mai sus, ar fi putut deveni cu timpul buni pedagogi teoreticieni şi buni publicişti de specialitate.

Insă, după sistemul acesta al „incurajării" în a compila, ei sunt îndmnaţi dela început să apuce pe un drum cu totul greşit, şi se pierd.

Iată dece, ferma mea credinţă este că e cu mult mai bine să-i dai dela început îndrumări colegiale şi sincere, ce anume probleme să-şi aleagă şi în ce fel ar putea să fie tratate.

Şi în această privinţă, lăsând la o parte pe acei puţini colegi la număr cari, urmând dela sine şi dela început calea indicată de noi, au ajuns deja la o oarecare originalitate şi maturitate de gândire, şi ale căror articole sunt bine venite, sfătuim pe cei ce vor să debuteze în publicistică, prin articole de teorie pedagogică, să nu alerge după succese ieftine şi artificii verbalistice de savantlâc.

Ii sfătuim să-şi aleagă întâiu subiecte din cele mai uşoare, probleme din cele mai simple, după pregătirea şi putinţa ce o au. Să le studieze temeinic; să se iniţieze în materia respectivă, consultând sistematic cât mai mulţi autori; să se documenteze solid; să mediteze. Şi numai atunci când ideia e coaptă, numai

atunci e cazul să fie așternută pe hârtie, într'o formă cât mai simplă și cu cuvinte proprii [1]*).*

Este bine, deasemenea, mai ales la început, ca să te restrângi numai la articole rezumative, trecând treptat, și numai după o temeinică inițiere în materie, la articole de concepție. Cât privește acele critice, ele trebuesc evitate în tratarea problemelor teoretice. Locul lor pentru noi e în celălalt domeniu, al **pedagogiei aplicate**. *Aici, după cum vom vedea în arttcolul următor, activitatea pedagogică și acea publicistică de specialitate a învățătorului, e în largul ei, și are la bază tocmai atitudinea critică.*

Bine diriguită și sistematic organizată, ea poate aduce rezultate nebănuite, și de cel mai mare folos practic și teoretic, prin temeinicia și justețea constalărilor, observațiilor, criticilor și a sugestiilor izvorîte, în mod firesc, din munca ce o depunem cu toții, zi de zi, în clasă.

Deci, revenim la concluzia dela care am plecat. Cât mai puține articole de pură teorie pedagogică. Problemele acestea, negreșit că trebuesc studiate. Și e bine să le studieze toți; căci sunt absolut necesare. Ele deschid și măresc perspectiva practicei. Dar să le scrie numai acei ce au muncit temeinic în aceeștă direcție, și numai în limita gradului de inițiere. Altfel, făcând la repezeală compilații, înseamnă să-ți pierzi în zadar timpul.

Majoritatea problemelor pedagogice însă, trebuesc tratate în lumina considerațiunilor practice și a experienței noastre didactice, asupra căreia suntem mai stăpâni decât mulți dintre cei mai buni teoreticieni.

Despre aceasta — în numărul următor.

Vladimir M. Neaga.

---

[1]*) Intr'unul din numerile viitore, voiu expune mai cu deamănuntul tehnica rezumării, a concepții și a scrisului ca atare; sesizarea și alegerea subiectului, pregătirea și utilizarea materialului bibliografic, întocmirea planului, alegerea metodei de tratare, întrebuințarea citatelor, stilul, limbajul, etc.*

Rutina retrogradă.

(Delimitare, determinante, concluzii).

Sbuciumul orientării către un nou ideal este pecetea prezentului. Problema—prin dinamica ei—depăşeşte cu mult pe altele ca: lupta de clasă, sisteme economice, etc. Ea face parte integrantă din principiile şcoalei. Aceasta are centru de preocupare copilul, cu toate atributele ce se leagă de instrucţia, educaţia şi formarea lui pentru viaţă. In jurul copilului, gravitează metoda, programul şi propunătorul.

E de observat că există adesea o contradicţie între practicele şcolare pe deoparte şi cerinţele vremii şi principiile politico-sociale pe de alta. Lipsa de echilibru între acestea, nu trebuesc puse în seama atâtor valoroase opere pedagogice apărute. Se poate imputa aceasta însă, în mare parte, educatorului, interpretul lor. *El va trebui să cunoască idealul vremii şi sistemele de educaţie ale societăţii.*

Jocul împrejurărilor a evidenţiat empirismul şi rutina ca metode de lucru a multor educatori. Interpret fidel a unei concepţii—dascălul—şi-a mecanizat într'atât activitatea zilnică, încât el nu mai e în stare să privească educaţia, de cât prin prisma vederilor sale. Un automatism care, inconştient, nesocoteşte integrarea activităţii învăţătorului,în disciplina epocii. O condamnabilă atrofiere a simţului de obscrvaţie şi analiză a faptelor înconjurătoare. Un calapod de tortură pentru a avea roadele scontate. Tipicul uniformizator, care se opune spiritului activ, creator, al şcolarului.

O nesocotire reflexă a legilor sociale. cari impun educatorului o pregătire cu atât mai serioasă, cu cât aceste legi sunt mai complexe. Nesocotire ce *exclude* scopul suprem al activităţii acestuia, implicit importanţa generală şi valoarea reală a cunoştinţelor, cari vor forma un ansamblu în vederea atingerii scopului. *Indiferenţa* faţă de ceeace se petrece dincolo de simţurile noastre, care dă formă *limitată* spiritualităţii educatorului şi atmosferii şcoalei. Educatorul şi şcoala o transmit elevilor, cari şi-o însuşesc fără precădere. *Această*

mărginire îngrădeşte avântul creator şi potoleşte entuziasmul cunoaşterii. Imprimă mediului nota conservatismului refractar progresului.

Rutina este o moştenire negativă, transmisă direct şi prin alianţă, celor ce ce urmează să pătrundă adevăratul sens al vremii şi să ajute deslegarea ecuaţiei.

Dacă ea nu presupune existenţa ideilor, nici eu o neagă. Ele primesc totuşi o puternică coloratură proprie individului şi sunt într'o ceartă oarbă cu ideile străine. Sunt deci de natură subiectivă, iar practica lor, devine act reflex, idee fixă. Supuse unui examen obiectiv, riguros, ele cad.

Anii ce succed războiul, aduc cu ei prefaceri programatice şi înfăptuiri sociale adecuate aspiraţiilor majorităţii. Individul ca şi colectivitatea încearcă procesul de adaptare. O răsturnare a valorilor—remarcată îndestul—n'a mai ţinut seamă de concepţia proprie a individului şi de raportul dintre aceasta şi funcţia socială ce trebuia să îndeplinească. Procesul raţionalizării activităţii—în aceste cazuri—este diminuat, cu consecinţe asupra simţământului responsabilităţii. Apoi, neaplicându-se legea selecţiunii, nu se poate pretinde educatorilor improvizaţi o desvoltare armonică, implicit o activitate ale cărei rezultate să le depăşească puterile. Însăşi şcoalele normale n'au ţinut seamă riguros de calitativ.

La adăpostul motivelor ce subsidă fluctuaţiilor politico-sociale, dorinţa de parvenire se găseşte în elementul ei. Ea ademeneşte pe tânărul a cărui cunoştinţe—fie şi de natură pedagăgică—se reduc la manualele didactice. Desorientaţi, intră în viaţă, pe care n'o cunosc, adaptându-se spiritului şi experienţii altora. Uită că au nevoie de o lume a lor interioară, care să le prilejuiască reflexii şi tresăriri de iniţiativă, de perspectiva pătrunderii, cu ajutorul culturii.

Trecând peste pauperismul intelectual, *care ca şi cele de mai sus favorizează rutina,* vom aminti că repercursiunile materialismului crud, a permanentizat sistemul. Învăţătorul — remunerat mizerabil — avea de ales între asigurarea existenţei sale şi alor săi şi efortul orânduirii şi sistematizării energiei, voinţei şi sentimentelor sale, cari i-ar fi dat valoarea şi

prestigiul. Descurajarea—sinonimă pentru unii cu lenea şi lipsa de conştiinciozitate — şi şi-a făcut loc în sufletului lui. Setea de cultură, s'a lovit de interesele vremelnice a unor indiferenţişti.

A fost pus învăţătorul în faţa unor probleme, pe cari nu a avut putinţa materială şi intelectuală să le pătrundă. In rezolvirea lor s'a mulţumit cu jumătăţi de măsură. Pătrunderea lor cerea efort, ieşirea din modă şi putinţa de a gândi şi voi la fel. Atunci el lasă totul pe seama practicei—veşnica rutină—care deformează şi ucide. Rutina care nu-i în stare să înţeleagă legile de evoluţie a pedagogiei, concepţia despre viaţă.

Sclavii ei nu sunt în stare să ţină pas vremii; n'au intuiţia unei lumi reale, pe care ştiinţa, arta şi morala vor s'o pună în armonie cu cea ideală. Duc cu ei—*prin defectul inadaptabilităţii*—practica şcoalei vechi. Lipsesc inteligenţa copilului, de hrana ideilor, de binefacerile cunoaşterii. Nesocotesc principiile şi directivele psihologiei şi sociologiei, cari încearcă să armonizeze sistemele educaţiei cu necesităţile vremii, şi a copilului.

Dacă pe tărâmul practicei pedagogice—pentru reale avantaje—forma este activă, *spiritul ofensiv* va caracteriza multiplele acţiuni ale educatorului. Incercarea unei descătuşări din prezentul defensiv. Va trebui să chinuiască pe oricine obsesia unei renovări, la care va lua parte. Vom fi astfel în posesia unei conştiinţe profesionale, care va justifica valoarea noastră în angrenajul social.

Vom integra acţiunile noastre prezentului, imprimând nuanţa originală fără a nesocoti tradiţia, sprijinul creaţiei. In acest scop va trebui să ne însuşim cunoaşterea evoluţiei pedagogiei. Ne vom feri însă de a cădea în cealaltă extremă, a *teoretecianului pedant*, a cărui personalitate, „ocupă principalul din lecţiuni". Nu vom exagera generalizarea în forme rigide, nesocotind concretul, simplul, practicul. Nu vom uita că ne găsim în faţa „omului în devenire".

Intre teoreticismul exagerat şi rutina retrogradă, vom alege experienţa ştiinţifică sistematică, bazată pe observaţie şi sprijinită

pe tradiţie. Suflet copilăresc şi perseverenţă, putere de simţire şi tact pedagogic. Cele dintâi le vom dobândi prin iubirea meseriei şi ne vor da respectul de noi înşine; cele de al doilea prin cultură care înlătură rutina, cimentând *unitatea sufletească dintre educatori.*

Obiectivitatea celer ce şi-au putut disciplina simţul observaţiei critice, nu vor găsi de prisos şi nu le va fi greu să subscrie—recunoscând—cele de mai sus.

Const. V. Roşu.

EDUCAŢIA, FACTOR IMPORTANT AL VIEŢII SOCIALE.

Şcoală dragă în tine ni-e nădejdea.
Al. Odobescu

Epoca postbelică, venind cu votul obştesc şi împroprietărirea, a cerut în mod imperios: democratizarea învăţământului. Culturalizarea masselor, astăzi, nu este un imperativ cerut numai de cele două mari reforme, ci e tot atât de revendicabilă, şi de către porunca biologică a vremii—regenerarea mecanismului vieţii morale şi restaurarea simţului social. Şi, dacă cultura este factor hotărător, ce determină progresul social, apoi aceasta se face posibilă numai prin educaţie. Educaţia nu are un caracter strict individual, aşa cum concepe individualismul extremist, ci este un fapt eminamente social, cum zice Durkhein. Pentrucă s'a dovedit cu lux de argumente, că un sistem educativ nu poate fi independent de realităţile sociale. Societatea are la un moment dat o structură pedagogică. Cauzele acestei structuri, nu rezidă în inventiunile individuale, ci în acţiunea unor forţe colective, cum f. bine remarcă Candaux. Pentru ce educaţia e o funcţie socială? Răspundem contând pe considerente de ordin psihologic şi economic. Singurătatea este insuportabilă omului, în afară de societate neputând trăi decât supra-omul şi imaginaţia lui Nietzsche. Necesităţile strict materiale, individul nu şi le poate satisface singur. Iată ce a determinat pe Aristotel, să zică — încă din sec. IV-lea a. de Christ — că sun-

tem animale sociabile. După cum omul, pentru comoditatea traiului, şi-a creiat o diversitate de instrumente, la fel şi societatea şi-a făurit multiple şi variate instituţii, fiecare reclamate de câte o nevoe socială. Instituţiile, dacă sunt creiate de cultură, educaţia (şcoala) e aceia care le conservă şi le perfecţionează. Raportul dintre viaţa socială şi sistemul educativ, s'a precizat încă din cele mai vechi timpuri.

O incursiune sociologică, în incinta vremurilor, ne va permite o temeinică constatare: educaţia a variat incontinu după structura societăţii, idealul educativ fiind condiţionat de cel social. Astfel caracterul politic al antichităţii (Sparta şi Atena) a determinat şi scopul aducativ, după cum nota specific religioasă a evului mediu şi-a imprimat pecetea, dând educaţiei o nuanţă psihică. In epoca contemporană, principiul politic democratic, se răsfrânge şi în educaţie, aducând după sine obligativitatea şi gratuitatea învăţamântului, în straturile largi ale poporului. Deci, irefutabil că educaţia e un reflex al societăţii. Individul şi societatea, fiind două realităţi din procesul educativ, ce se condiţionează reciproc, să vedem care-i aportul educaţiei, cu alte cuvinte, care-i rolul social al acesteia. In cultura modernă, ne spune Comenius: „Dacă e să se întrebuinţeze mijloace contra corupţiunii neamului omenesc, apoi aceasta să se facă prin o educaţie îngrijită a tinerimei [1]). Aduce în sprijinul afirmaţiunii sale, argumente de ordin politic şi psihologic: educaţie pentru toate clasele sociale şi pentru ambele sexe, şi atât pentru cei bine cât şi pentru cei slabi dotaţi. J. J. Rousseau merge şi mai departe, cerând ca educaţia să transforme radical societatea. Vine Pestalozzi, care, în ce priveşte cei trei factori (cultural, politic şi economic), ce condiţionează progresul social, dă prioritate factorului cultură (educaţia). Dintre oamenii epocii moderne dela noi care a înţeles adevăratul rol al educaţiei în evoluţia societăţii, a fost Sp. C. Haret. El a spus, că ceeace n'a putut face sabia lui Barbarosa şi Karol Quintul în o mie de ani, filosofii şi dascălii, au făcut în o jumătate de secol. Dar cel care a abordat educaţia în latura ei socială,

[1]) Comenius: Didactica Magna, trad. Gârboviceanu.

care primul a considerat faptul pedagogic ca un fapt social, este maestrul sociologiei moderne: Em. Durkheim.

Educaţia — după el — „are să suscite copilului un oarecare număr de stări fizice şi mintale, pe care societatea căreia le aparţine, le consideră ca neputând fi absente, la nici unul din membrii săi [1]). Şi astfel îşi defineşte el educaţia, ca fiind un element fundamental de coeziune socială. Societatea n'ar pudăinui multă vreme, dacă între membrii ei, n'ar exista o suficientă omogenietate. Ori, educaţia perpetuiază şi consolidează această omogenietate, conturând anticipat în sufletul copilului, similitudinile postulate de viaţa colectivităţii. Societatea se va ocupa — prin intermediul organelor sale: stat, şcoală, biserică — de educaţie, întrucât aceasta e o necesitate colectivă.

Din motive pur ştiinţifice, scopul educativ nu se poate determina „a priori", ci în baza unor experimentări inductive. Şi în urma acestora vom ajunge la concluzia, că scopul educaţiei evoluiază în acelaş timp şi în acelaş sens, cu o stare socială determinată. J. Dévaille şi Pailloron, observă că educaţia este mai mult decât un fapt social, este o condiţiune de existenţă a societăţii. In ea putem vedea mijlocul esenţial de a perfecta şi complecta natura omului şi chiar structura adeseori rău definită a societăţii. Iată deci, cum imperativul socializării educaţiei noastre — pentru care sa insistă aşa de mult la şcoala d-lui prof. C. Narly — apare tot mai ardent, mânându-ne către: „o şcoală în societate, prin societate şi pentru societate".

Boris Vasilache

[1]) Candanx: La fanction de l'èducation, ap. cit.

O, vremea!...

Din a vremurilor taine
Ce s'au scurs în depărtare,
Azi mi-apar cu-aceleaşi haine
Ce-mi rămân nemuritoare...
Par'că văd, cum stam pe spate
Tolănit pe iarbă verde;
Ochi-mi rătăceau departe,
Unde ceriu'n nori se pierde;
Gându-mi alergà uşărnic:
Pe la zâne... bunăoară,
Căci eram nespus de dornic.
— Tinereţea-i... primăvară!.. —
Unde sunt acele clipe,
Când cu dorul singuratec,
Pe-ale visului aripe,
Patinam pe zări salbatec?!.
Unde-s, serile de vară,
Când prin parcul plin de flori
Fredonând după vioară,
Admiram priveghetori?!.
Cum din tei ningeau agale
Fluturi mici mirositori,
Şi cum gâze in sandale
Mi-aruncau pe cap cu flori!..
Iar când luna, blândă, plină,
Apăreà de după culmi,
Trimitea raza-i senină
Prin frunzişul des de ulmi.
Şi pe fiecare frunză
Strălucià o raz'albastră.
Erà parcul numai muză:
Erà fericirea noastră!..
Cum se rătăceau în noapte,
Şi prin razele de-argint,
Trubaduri, spunând în şoapte
Versul lor de mărgărint!!.
Şi când luna milenară
Se rostogoleà grăbită,
Florile ţeseau covoară
Pe aleia adumbrită...
Coborând a boltei scară,
Luna merse să se culce,
In balsam de flori de seară
Era: linişte şi dulce!..

. . . . . .

Nu mai sunt acele vremuri!
Nu mai vin, şi mă'nfior...
Te gândeşti şi te cutremuri,
Cum s'au scurs fulgerător!!.

Gr. Maximilian.

Folclorul şi învăţătorii.

Literatura este de 2 feluri: scrisă şi nescrisă.

Cea scrisă a purtat şi poartă numele de cultă exprimând gândirea şi sentimentele celor ce-au creiat-o.

Cea nescrisă cuprinde sentimentele şi gândirea poporului rural fiind creiată de dânsul. Acestei literaturi nescrise i se mai zice poporană, iar de vre-o 20 ani în urmă, folclor, cuvânt împrumutat dela englezi.

Folclorul—această comoară a neamului nostru—cuprinde durerea, veselia, voinicia şi nădejdea de mai bine a neamului. Poporul, dacă n'ar fi avut speranţă şi părerea că chinurile sunt trecătoare se pierdea ca popor. Vechimea folclorului e aceiaş cu a poporului nostru. *Alexandri zice:* „Poeziile poporane sunt comori nepreţuite de simţită duioşie, de idei înalte, de notiţe istorice, de credinţe superstiţioase, de datini strămoşeşti şi mai ales de frumuseţi poetice pline de originalitate şi fără seamăn în literaturile streine".

Intr'adevăr, care popor mai are o doină, ca a noastră? Doina e ceva specific românesc şi care a luat naştere în ascunzişul munţilor unde se adăposteau de barbari strămoşii noştri.

Dar poezia „Miorița", care e o perlă a literaturii noastre? Acestea toate au mişunat prin popor şi s'au păstrat din generaţie în generaţie. Natura a fost acea care a înspirat pe român, fire aleasă şi poetică. Doina e ruptă din sufletul românului.

Doină, doină cântec dulce,
Când te-aud nu m'aş mai duce.
Doină, doină viers de foc,
Când răsuni eu stau pe loc.

Din folclor se desprinde viaţa românului, care-i atât de sbuciumată ca la nici un alt popor.

El pe asupritori i-a blestemat, pe streini i-a ridiculizat. In aceştia vedea el, isvorul nedreptăţii şi nevoilor ce le îndura. Legat de pământ, care mult timp nu a fost al lui, el are inspiraţii frumoase. Nu a lăsat în pace nici pe boeri, care streini de neamul său, se purtau neomeneşte cu el. Târziu de tot cărturarii neamului nostru şi-au dat seamă că producţiunile poporane sunt isvoare nesecate şi vii de inspiraţie pentru literatura cultă şi au început strângerea acestor comori. Cel dintâiu A. Pan, conştient de ce face sau nu, a dat prima colecţie. Alexandri, Russo mai târziu, au dat semnalul şi au pornit la lucru. In strângerea folclorului învăţătorii, au jucat şi joacă mare rol. Ei au scos reviste, care se ocupau cu asemenea lucru—însă nesusţinute oficial au pierit spre ruşinea noastră. Una singură îşi mai duce viaţa ca prin minune în Bistriţa-Mehedinţului cu numele de „Isvoraşul" pus în slujba neamului său, adunând în foile lunare ale „Isvoraşului" perle scumpe, creaţii ale poporului nostru dela ţară. Noi învăţătorii, avem o datorie naţională ca să susţinem această revistă şi să-i trimitem spre publicare din satul unde ne ducem traiul, aşa cum fiecare din noi îl ştie, asemanea culegeri. Basarabia în această privinţă trebuie răscolită şi adunat după anumite reguli folclorul său. Uitarea îngroapă totul şi azi satele tind către înstrăinare. Să căutăm din timp a culege folclorul în care se oglindeşte întreg trecutul neamului nostru. Totodată scumpi colegi, nu uitaţi revista „Isvoraşul". Abonaţi-vă căci ea vă va aduce în casă veselia de care sunteţi lipsiţi în aceste zile. Pentru mine această revistă e „Romănia Mare" căci numai în ea văd şi desleg cântecele neamului întreg dela Tisa până la Nistru.

Să fim ca întotdeauna la datorie, căci numai aşa ne vom păstra datinele, obiceiurile, portul şi limba noastră românească.

Teodor Balmuş

In chestiunea examenului de definitivat.

Ştiut e că—după trei ani de funcţionare cu titlul provizoriu—membrii corpului didactic primar sunt chemaţi din oficiu să depună un examen, pentru a li se conferi titlul definitiv.

Anul acesta—mulţumită intervenţiei Comitetului central al Asociaţiei, prin d-l *D. V. Ţoni*—au fost luaţi în consideraţie şi anii serviţi în învăţământ „în mod provizoriu" de actualii titulari.

De acest examen este legată întreaga viaţă a învăţătorului; el ptcetlueşte un drept, care-i asigură inamovibilitatea în învăţământ şi-l leagă de şcoală, de satul sau de comuna unde şi-a pus în gând să-şi fixeze domiciliul familiar, pentru ca mai târziu să-şi poată înjgheba şi o mică gospodărioară.

Prin instituirea lui, legiuitorul a avut în vedere ca tânărul normalist, abia ieşit de pe băncile şcoalei, în cei trei ani de învăţământ să se perfecţioneze în arta didactică, îmbogăţându-şi mintea cu noui cunoştinţe, care să-l pună în situaţia de a duce cu mai mult folos lupta contra analfabetismului.

Acest examen—de fapt—ar fi trebuit să însemneze o verificare a valorilor, verificarea unei activităţi şcolare şi extra-şcolare a celui căruia i s'a dat o diplomă la mână şi i s'a încredinţat un post în învăţământ, pentru a face educaţia poporului.

In realitate, examenele de definitivat — după felul cum s'au ţinut şi se ţin încă — sunt departe de a oglindi cu adevărat personalitatea învăţătorului. Dovada ne-o face procentajul mare a celor căzuţi la acest examen, printre cari putem număra şi pe unii din foştii premianţi ai şcoalelor normale.

Cauzele—în parte—se cunosc:

Ministerul numeşte adesea în Comisiunile examinatoare profesori din alte regiuni. Aceasta face ca unii învăţători să Păşească la examen cu sfială, ba unii din ei vin chiar cu ideia preconcepută că vor cădea la sigur, fiindcă nu le sunt cunoscute însuşirile, nici meritele didactice şi nici activitatea şcolară şi extra-şcolară desfăşurată la şcoala la care au fost numiţi.

Or fi—poate—şi elemente mai slăbuţe, doar totuşi muncitoare, care să nu fie la curent cu toate lucrările noui în pedagogia modernă, aceasta se datoreşte şi situaţiei precare în care se găsesc, căci din salarul de 1600 sau 2200 lei, mai ales dacă are şi familie, învăţătorul începător cu greu îşi mai poate procura o carte pedagogică sau ştiinţifică, pentru a-şi împrospăta şi completa cunoştinţele dobândite pe băncile şcoalei.

In privinţa programei de examinare, pare-mi-se că se dă mai multă atenţiune cunoştinţelor şi se cam neglijează o parte importantă: activitatea desfăşurată de învăţător în comună din punct de vedere cultural, economic şi social, în cei trei ani de funţionare ca învăţător.

Prin aceasta, nu înţelegem că suntem contra tezei asupra unui subiect din pedagogie sau ştiintă, nici a discuţiei în jurul unei cărţi pedagogice, sau a examinării din obiectele principale de învăţământ din programa şcoalei normale, cu atât mai puţin asupra lecţiei practice—care în nici un caz nu poate lipsi—dar socot că ar fi bine ca, înainte de intrarea în examen, candidatului să i se cunoască şi activitatea extra-şcolară desfăşurată în comună, fie din memoriile scrise întocmite de organele de control, fie din cercetarea proceselor verbale de inspecţie.

Sunt învăţători tineri cari au înfiinţat bănci cooperative, au deschis cursuri pentru adulţi, alţii fac instrucţia cu premilitarii, se ocupă cu „strejăria", pusă sub înaltul patronaj al *M. S. Regelui Carol II*, organizează serbări şi şezători pentru săteni, etc.

Ori, toate acestea trebuiesc cunoscute, fiindcă reclamă o muncă în plus, peste cea prescrisă de regulamentele şcolare.

Deaceea examenul de definitivat trebuie menţinut, izvorând dintr'o strictă necesitate, însă trebuie astfel reglementat, ca să nu decepţioneze—chiar de la începutul carierii—pe tinerii învăţători entuziaşti, cari vin cu puteri noui de muncă, gentru a desăvârşi opera de culturalizare a masselor, ţinând astfel veşnic trează conştiinţa naţională a unui popor obidit, dar înzestrat cu multe şi mari calităţi sufleteşti.

Pentru ca examenul de definitivat să ne poată ilustra şi mai bine progresele făcute—sub toate raporturile—de un tânăr normalist trimis într'un sat îndepărtat, socot - ca şi alţii dealtfel—că ar fi bine ca *Comisiile de examinare ale candidaţilor la definitivat să fie compuse din domnii profesori dela şcoala normală din regiune.*

Prin aceasta, nu vom jigni cu nimic pe fraţii noştri mai mari dela universitate, cărora le datorăm toată stima şi consideraţiunea şi de la care avem multe învăţăminte de tras.

Prezenţa delegatului Asociaţiei învăţătorilor—măcar cu vot consultativ—iarăşi n'ar strica în acest examen.

Plata taxei de 200 lei pentru examen deasemeni constituie pentru majoritatea învăţătorilor tineri o povară, deci trebuie ca membrii cmisiei să fie plătiţi de minister, dat fiind că examenul e obligatoriu, deci învăţătorii sunt chemaţi din oficiu.

Dar, mai presus de toate, nu numai acesta, dar toate examenele trebuiesc *depoliticianizate,* fiindcă numai atunci munca adevărată şi cinstită va fi apreciată în adevărata ei valoare.

I. Cioabă.

Poesia filosofică română.

„Şi pe toţi ce'n astă lume sînt supuşi puterii sorţii.
Deopotrivă-i stăpâneşte raza ta şi geniul morţii".
M. Eminescu Satira I.

Incercări de poesie cu temă filosofică avem, în vechea literatură română, în opera lui Miron Costin,—Viaţa lumii.

In literatura modernă s'a îndrumat, în sensul acesta, Iancu Văcărescu, care ne-a dat: Adevărul şi Ceasornicul îndreptat.

Grigorie Alexandrescu, a cărui operă ne prezintă adeseori un conţinut reflexiv, între altele, Rugăciune — poezie din care se desprinde un suflu panteist:

„Cu tunetul din ceruri tu ocoleşti pământul
Infloreşti cu natura şi răscoleşti cu vântul,
Eşti viaţa ce ne-ai dat!"

Deasemeni şi în anul 1840.

Dar cel care duce genul acesta la ultima expresie, este Eminescu. El ne dă, astfel, Rugăciunea unui Dac, Impărat şi proletar, Satira I-a, Luceafărul, Glosa—poezie scrisă în formă fixa, în care se predică pasivitatea faţă de viaţă şi Mortua est, în care poetul, pornind dela moartea unei fiinţe iubite, ajunge ca să constate lipsa de sens a vieţei omeneşti.

Macedonski, scrie „Noapte de Decembrie", din cere desprindem în formă de simbol, că drumul drept pe care-l urmează omul de geniu, nu duce la izbândă. Poesia se remarcă prin strălucirea imaginilor, prin musicalitatea versului şi prin nota melancolică.

D. Nanu ne-a dat în poezia, „Indoială", starea psihică în care se găseşte omul, conştient de porunca morală a Cerului, dar şi ispitit de locurile pitoreşti ale pământului.

P. Cerna ne prezintă, în poezia sa, teme erotice, sociale, dar mai cu seamă teme filosofice. Dintre acestea menţionăm: Isus, o poezie în care preamăreşte pe Isus Omul, ce s'a ridicat prin credinţă şi iubire, mai presus de oameni—citez:

„Nu, nu! Ale Golgotei reci piroane
Nu te-a legat de-acest pământ nedemn,
Nemărginirea rănilor umane".

Mai departe în poezia „Către pace", desprindem trei părţi: în prima parte ne arată că pacea nu poate fi realitate atâta timp cât idealul naţional nu va fi îndeplinit; în a doua parte spune că nu poate fi pace, cât timp vor exista nedreptăţi sociale, în fine, în partea ultimă, ni se arată că nici o jertfă nu este prea mare pentru aducerea păcei pe pământ.

Citez: „Şi dacă, după veacuri, putem să te 'ntrupăm
Prin lupte uriaşe şi jertfe de eroi,
Atuncea nu se plânge nici unul dintre noi".

Această pronunţată atitudine altruistă a lui Cerna, ne aminteşte pe Grigore Alexandrescu din „anul 1840".

Corneliu Moldovanu scrie, între altele, poema „Cetatea Soarelui" în care desprindem tema filosofică, că numai adevărata credinţa aduce mântuire omenirei.

Iată parte dintre poeziile filosofice desprinse din operile poeţilor citaţi mai sus. Intr'o formă sau alta, poezii filosofice ne-au dat şi alţi poeţi moderni şi în deosebi contemporani, pe cari trebue să-i cunoaştem.

Alexandru M. Năstase
Învăţător

Societate, politică şi educaţie.

Prin societate vom înţelege suma tuturor indivizilor, care populează azi globul pământesc, împreună cu toate instituţiile şi diferitele ramuri de activitate, canalizate toate spre aceiaşi ţintă—fericirea umană—în virtutea aceluiaşi ideal, care constitue centrul de activitate al acestui organism.

Istoria ne spune că în scurgerea vremurilor trecute, societatea a îmbrăcat diverse forme, după felul ideilor care au călăuzit-o, după concepţiunea pe care a avut-o relativ la acelaş lucru şi după felul cum s'a folosit de bunurile pe care şi le-a aquiziţionat, marcând în timp epoci, (antică, medievală, modernă şi contimporană), cea mai veche fiind epoca preistorică. Din simplă şi rudimentară la început, (în totem,

clan, trib) însoţită de concepţiuni corespunzătoare primelor licăriri de inteligenţă omenească, ea trece din treaptă în treaptă până la forma de azi, care ne apare nouă ca cea mai grozavă şi mai perfectă, nu atât prin armonia determinată de ea, cât mai ales prin enormitatea bunurilor descoperite de ea spre folosul ei.

Politica de asemenea la început din simplă dictatură sălbatecă a şefului comunităţii, este în timpul nostru o preocupare de ordin general, interesându-i de-opotrivă pe toţi. Azi spre deosebire de acele timpuri, când viaţa era mai mult individuală din cauza mijloacelor primitive de trai, formele de producţie şi de schimb cu ajutorul căilor de comunicaţie au atins înălţimea pe care ei n'au cunoscut-o. Individul prin comunitatea de interese şi de profit depe urma aceluiaş mod de producţie face parte indisolubilă din marele organism, societatea.

El nu mai poate trăi separat de ceilalţi semeni, de unde şi necesitatea politicii tuturor apare ca un fenomen imuabil.

Politica în sine este un mijloc prin care se tinde la formarea de cetăţeni conştienţi capabili să-şi administreze nevoile, de unde necesitatea politicei tuturor, cunoscută la noi sub denumirea de acel democratism şubred al zilelor noastre.

Politica privită ca organ de creaţie al personalităţii, tinde să pună le dispoziţia societăţii mijloace de care educaţia să se folosească spre acelaş scop şi spre acelaş ideal. Aceasta în ordine firească a lucrurilor. Insă de multe ori politica greşeşte şi până azi ea, numai a greşit. Politica cere educaţiei oameni conştienţi, cetăţeni, iar educaţia cere politicei mijloace cu ajutorul căror să se formeze o stare compatibilă cu ideia pe care o urmăreşte şi una şi alta.

Politica de azi caută să facă operă de educaţie şi cultură, neglijând mijloacele ce se cer acestei opere.

Uită că sforţările—oricât de mari—didactice şi pedagogice, sunt înfructoase, atât cât massele continuă să se sbată în cea mai neomenească mizerie.

Numeroasele şi documentatele anchete, au desvăluit crudul adevăr al mizeriei vieţii individuale şi în familie, a poporului nostru. Ori în sufletul ros al acestor săteni cu greu pot sălăşlui acele idei generoase de morală superioară, de conştiinţa forţei sale şi cultura de care are nevoie.

Dar dacă în cazul cel mai fericit, această gloată de oropsiţi, cu sacrificiu nebănuite îşi pot instrui copiii la şc. primară, admiţând cazul că şcoala şi-a atins scopul—folosul este minim, căci ce pot ei face din nimic? Democraţia astfel practicată, va rămâne încă multă vreme dictatura cea mai primitivă, pentrucă nu e în firea lucrurilor o democraţie susţinută de înculţi. Dacă ea este însă susţinută de conştienţi, cari ştiu să-şi însuşească bunul altuia, atunci ea este dictatură la câţiva kilometri depărtare de aceia din trib.

Politica de mâine care vrea să pună la dispoziţia societăţii, întâi materialul necesar construcţiei sale, are în faţa sa zidul, uriaşul şi deocamdată invincibilul zid al învechitelor prejudecăţi, cari au încercuit această lume lipsită de senzibilitate.

Societatea se află în faţa unor bunuri, care date şi administrate pentru uzul tuturor, ar constitui fericirea indivizilor. Personalitatea spre acest lucru va tinde dacă va fi personalitate. Cea mai acută şi mai grozavă problemă în substraturile ei, este aceia a administrării bunurilor acumulate de unde îşi trage origina politica contemporană. Dacă ea va rezolva această enigmă, pentrucă firea de aceia a scos-o la iveală, atunci educaţia nu va mai fi o utopie în lumea celor mulţi, iar muncitorii intelectuali şi manuali îşl vor avea plasament în concertul marelor construcţii.

Nu pe străzi! Nici sub ziduri! Practica ca şi teoria vor fi realitate.

Gr. Adam.

Bogdan Petriceicu Haşdeu.

Un centenar salvează o aparenţă şi menţine un entuziasm. De aceea, deşi nu s'a vorbit la momentul oportun, totuşi mai bine mai târziu decât nici odată.

Este vorba de titanul cugetării româneşti, de personalitatea acelui ce s'a născut acum o sută de ani, de cel mai mare fiu al Basarabiei.

Bogdan Petriceicu Haşdeu trebue înţeles cel puţin acum. Trebue să-i plătim tributul recunoştinţei pentru cele patruzeci de volume pe care le-a scris.

Au trecut atâţia ani şi încă nu ne aflând în posesia uuei complecte monografii a vieţii şi operei sale.

Născut în 1836, în ţinutul Hotinului, satul Cristineşti, vlăstar al unei vechi familii de boeri şi cărturari. Tatăl său Alexandru a fost şi el mare cărturar şi cunoştea vre-o zece limbi. Bogdan, la vârsta de 6 ani ştia să scrie şi să citească. Studiile universitare şi le-a făcut la Harcov—Rusia, de unde a fugit la fraţii de peste Prut, la Iaşi. Ajuns aici, prin înţelepciunea şi scrierile lui, imediat s'a făcut cunoscut, fiind ales membru al Academiei Române. Astfel a început marea luptă spirituală, pe care n'a lăsat-o decât când moartea ni l-a răpit. Era o continuitate în familia Haşdeilor, o continuitate de luptă şi cultură. Bogdan P. Haşdeu e omul gândului înfăptuit. Cu mijloace puţine încearcă imposibilul. El creiă o nouă mentalitate, un nou curent de muncă, de pasiune pentru muncă. Afirmaţiile lui nu poartă decât marca unui mare romantic, un romantic care menţine entuziasmul până la absurd. Critica din „Convorbiri literare" pentru „Răsvan şi Vidra", ne stă mărturie. Drama aceasta este o descriere minunată a stărilor sociale româneşti şi o descriere a moravurilor.

Apoi mândria pentru ţara şi neamul din care făcea parte, l-au condus la crearea acelei minunate istorii a lui „Ioan Vodă cel Cumplit". S'a sacrificat pentru această ţară. A încercat să formeze o mentalitate proprie românească, prin îndelungi studii de filozofie comparată, prin studii istorice prin

reviste de cultură generală. Când n'a mai avut ce face, a încercat şi satira. Ziarul „Aghiuţa" stă mărturie.

D'apoi monumentele operă „Cuvinte din bătrâni ca şi răspunsurile lui Cihac şi ale lui H. Schuchardt, una din cele mai mari personalităţi filologice ale vremii, sunt oglinzi vii. Distinge—împotriva lui Göres, nume cu circuleţie europeană - deosebirea între cartea populată şi cea poporană reuşind să impună acest punct de vedere, personalităţilor filologice de aiurea.

In „Magrum etymologicum", se întâlnea deopotrivă literatul, filologul, folkloristul şi iubitorul de ţară.

Moartea prea iubitei sale fiice Iulia, a fost o lovitură de târnacop, o durere de nedescris, care i-a şi schimbat crângul vieţii. Şi astfel cu „Sic cogito" începe marea lui carieră supraterestră. Acum, rezultatul din întreaga viaţă, omul de care a tremurat întreaga noastră epocă de redeşteptare literară, marele adversar al Convorbirilor, a fost răpus. Pentru ţara noastră, dar mai ales pentru noi basarabenii acest centenar trebue să fie un prilej de aducere aminte un prilej de slavă pentru fiul Basarabiei.

Leopold Vidraşcu

Un colţ al Chiliei Noui

Şcoala primară de aplicaţie
„CULTURA"
de pe lângă şc. normală
„Mihai Viteazu"
CHIŞINĂU
Clasa III-a

6 Martie 1936.

Propunător:
Gh. Buga—institutor
Durata lecţiei 30'

Lecţie model.

Obiectul: „Religia".

Subiectul: a) Lecţ. recap.: „Parabola semănătorului".
b) Lecţ. progr.: „Parabola fiului risipitor".

Plan semidesvoltat

A. Lecţia recapitulativă.

Ce-aţi avut pentru azi la religie? Să-mi povestească R, această porabolă! Cu cine asemănă Isus Hristos sămânţa? (cu învăţătura lui D-zeu). Dar semănătorul? (cu fiul Domnului). Pământul în care au căzut seminţele cu ce este asemănat? (cu sufletele oamenilor). Etc. etc.

B. Lecţia progresivă.

PREGĂTIREA. Ce se numeşte parabolă? De ce Iisus Hristos a vorbit în parabole? Ce datorii are tatăl faţă de copii? Dar copiii faţă de părinţii lor? Cum trebue să trăiască ei pentru a-şi păstra sănătatea şi averea? (să se ferească de risipă şi să fie cumpătăţi în toate). *Anunţarea:* Astăzi vom sta de vorbă despre o altă parabolă, numită: „Parabola fiului risipitor".

PREDAREA: *a) Povestirea propunătorului.* Odată, Domnul nostru Iisus Hristos a spus parabola aceasta: Un om avea doi feciori şi a zis cel mai tânăr din ei tatălui său: „Tată, dă-mi partea ce mi-se cuvine din avere". Şi tatăl le-a împărţit lor averea. După câtva timp fiul cel tânăr s'a dus într'o ţară îndepărtată, unde a risipit toată avuţia sa, trăind în plăceri. Şi iată s'a făcut foamete mare în acea ţară şi el a început să ducă mare lipsă. Neavând cu ce trăi s'a tocmit slugă la un om, care l-a pus să pască porcii.

Intr'o zi s'a gândit în sinea lui: câţi lucrători de-ai tatălui meu sunt îndestulaţi din belşug, iar eu aici duc lipsă de toate! Gândindu-se el aşa, s'a hotărît să se înapoeze acasă, să ceară iertare tatălui său şi să-l roage ca să-l primească măcar ca pe un lucrător

. . . . . .

b) *Aprofundarea.* Ce parabolă a spus Isus Hristos? Ce-a zis fiul cel mai mic tatălui său? Unde a plecat el? Şi ce-a făcut acolo? La cine s'a gândit în suferinţa în care se găsea? Şi s'a întors acasă? Cum l-a primit tatăl său? Unde era feciorul cel mai mare? Ce-a zis acesta când s'a întors dela ţarină? Şi tatăl ce i-a răspuns? Cu cine aseamănă Isus Hristos pe tatăl din parabolă? (cu D-zeu). Dar pe cei doi fii? (cu oamenii cei buni şi răi).

c) *Reproducerea liberă.* Să povestească C. această parabolă! Să povestească mai departe M.

ASOCIEREA : Ce-am spus că se înţelege prin fiul cel mai mic (omul rău care s'a îndepărtat de D-zeu). De cine s'a apropiat el prin faptele sale? (de diavolul). Ce gând i-a venit în minte într'o bună zi? (c'ar fi bine să se întoarcă la tatăl său). Dar cine este de fapt tatăl? (D-zeu). Şi cum l-a primit D-zeu pe fiul cel pierdut? Cum este deci Tatăl Ceresc faţă de oamenii care se pocăesc şi vor să facă binele?

GENERALIZAREA : Tatăl Ceresc e bun şi iertător faţă de oamenii care se pocăesc şi se hotărăsc a nu mai face rău.

APLICAREA : *a) Ispitirea convingerilor.* A făcut bine Dumnezeu că l-a iertat pe fiul cel rătăcit? Dar oamenii cei buni trebue să se supere—ca şi fiul cel mai mare din parabolă—pentru-că Dumnczeu îi iartă pe cei rătăciţi care se pocăesc? (nu) De ce? Cum trebue să fim? Dar acei ce-au greşit ce trebue să facă? (să se pocăiască, căci Dumnezeu îi va ierta).

b) Cuvântul vibrant. Da, copii! Dumnezeu, care e aşa de bun şi îndurător, iartă întotdeauna greşelile noastre, dar pentru aceasta se cere să ne pocăim, să nu mai facem fapte rele şi să urmăm învăţăturile Lui.

c) Teme pentru acasă.

RECENZII.

„Pedagogia contimporană".

„Probleme şi curente"
de G. G. ANTONESCU,
Edit. Cultura Românească.
Bucureşti 1935, 254 p., l. 120

Biblioteca pedagogică românească pe an ce trece se îmbogăţeşte cu cărţi pedagogice, prin cari se caută a se ridica prestigiul învăţământului românesc şi de pe urma căruia noi ce-i în legătură directă cu educaţia poporului, avem numai de câştigat. Astfel D-l G. G. Antonescu ne-a dat o nouă lucrare de o importanţă deosebită, care, după problemele ce le descoase este încă o piatră solidă la temelia culturii pedagogice a învăţătorilor.

Cartea aceasta are două părţi bine deosebite I. Probleme generale şi speciale şi II Curentele pedagogiei contimporane, fiecare cu un număr respectabil de capitole.

Pedagogia contimporană este alcătuită din o serie de prelegeri ţinute profesorilor secundari, relativ, la probleme'e mai însemnate ale pedagogiei timpului cu aplicare la şcoala românească.

In partea introductivă ne tratează despre realitatea şcolară şi principiile pedagogice, cari se remarcă prin ***indeferentism*** pedagogic şi un ***delitantism*** pedagogic, constatat în special la învăţământul secundar. Nu cruţă realitatea ci o scoate în avidenţă.

Partea I. Probleme generale. Se ocupă de problemele de bază ale învăţământului secundar. Din cari ese în evidenţă predarea cunoştinţelor în mod mecanic şi informativ iar sufletul elevului rămâne deoparte ca un ***ce*** necunoscut.

Pentru a forma din elev o personalitate morală, profesorul este acela care va servi de uneltă, între elev, program. metooă şi material. Deci se va da elevului o cultură formativă, însă mai întâiu trebue să-i cunoaştem individualitatea lui, care se poate cunoaşte prin următoarele metode psihologice: a) ***Observaţia directă*** prin fişe individuale, b) ***Experientul*** prin teste şi c) ***Introspecţia*** sau observarea de sine—prin metoda ***anchetelor*** şi a ***psihoanalizei,*** care aduc următoarele avantaje.

1. Fac posibilă cultura formativă, adică influenţa educativă a profesorului asupra elevului.

2. Observarea sufletului elevului nostru îndreptarea conform aptitudinelor lui—orientarea profesională.

3. Cunoaşterea de sine a elevului care duce către formarea personalităţei.

Principalul element în formarea personalităţei este elementul moral. Principiul ***reprimărei*** este actualmente la baza învăţământului românesc şi pentru înlăturarea rău'ui trebue să preconizăm măsuri negative şi mai presus încurajarea „binelui". Practic se manifestă astfel, întâiu reprimarea la fiecare elev în parte a manifestărilor dăunătoare disciplinei şi vieţei morale; al doilea reprimarea influenţelor rele pe care mediul încunjurător le poate exercita asupra elevului".

Măsurile caracteristice ale reprimării ar fi: controlul filmelor de cinematograf, suprimarea diferitelor publicaţiuni dăunătoare moralităţei, interzicerea elevilor de a frecventa localuri de spectacole, petreceri etc.

Obiecţiunile principiului reprimării sunt:

1. Constrângerea fără convingere poate duce numai la o supunere aparentă. Stăpânirea stărilor sufleteşti regulate etc.

2. Procedeele represive apără ele însuşi pe elev, contra mediului în loc să lupte el însuşi.

Cu toate acestea, superioritatea acestui sistem ar consta din faptul că „lupta contra răului nu o dă educatorul ci însuşi elevul; iar profesorul îi este numai un aliat fidel în această luptă".

Intărirea organismului moral are nevoie de următoarele condiţiuni: ***disciplină li-***

beră, supunere voită, consimţită de elev pe baza convingerei personale, convingerea are întotdeauna un caracter ***raţional*** în sensul înţelegerei depline a unor principii şi norme de conducere în viaţă ***afectiv*** în sensul acceptării îndrumărilor date de educator, datorită sentimentelor de încredere şi simpatie trezită în elevii noştrii, şi ***voliţional*** în sensul unei adoptări prin voinţă occeptată de elevi. D-l profesor pentru complectarea celor de mai sus, spune că „Exerciţiile de voinţă când sunt bine organizate şi suficient întemeiate pe convingeri raţionale şi afective constituesc un mijloc preţios pentru netezirea drumului ce duce spre personalitate", conchizând că astfel se va ajunge să se stabilească principiul moralizării învăţământului, cari alături de al individualizării, democratizării şi al naţionalismului, trebue să inspire cantinuu pe îndrumătorii şcoalei româneşti".

b) Probleme speciale.

Aci D-sa ne vorbeşte despre ***criza şcolară***, care s'a resimţit în domeniul şcoalei, odată cu toate celelalte crize, economică, financiară etc., dându-ne şi reţeta, că şcoala viitorului va trebui să fie ***formativ organicistă, individualistă şi activistă.***

In orientarea pedagogică a şcoalei româneşti se va avea în vedere legătura solidă dintre aspectele ***ştiinţific*** şi ***practic*** şi pregătirea corpului didactic şi a organelor de control care trebue să aibă o pregătire deosebită.

Elementul dinamic—învăţătorii şi profesorii—pentru reuşita şi ajungerea scopului învăţământului, trebue să garanteze ***intensiv*** puterea de influenţă a operei educative asupra sufletului elevului şi ***extensiv*** posibilitatea de a răspândi cultura în masele populare. Intensificarea şi extensiunea opere de învăţ. cer spre a înfăptui principiile: activismul, individualizarea educaţiei şi moralizarea ei „cere o pregătire solidă a învăţătorilor şi sporirea lor în cadrele şcoalei primare". Cultura superioară în Universităţi, Academii şi Şc. Normale Superioare.

In capitolul ***Spiru Haret pedagog*** scoate în relief opera lui de reformă a învăţământului pe baza princip. democratismului individualismului şi activismului subordonate principiului naţionalist.

Partea II. Tratează curentele pedagogiei contimporane.

Lumina clară ce ese la suprafaţă din această parte şi cea mai însemnată este că eruditul pedagog, face o nouă împărţire a curentelor ped. contimp. mai aproape de realitate şi pe noi baze pedagogice şi sociale.

Vorbind de curentele ped. spune că ele nu privesc numai şc. românească ci şcoala în genera', iar relativ la cunoaşterea sistemelor că în nici unul nu este o echitate desăvârşită între ***realitate*** şi ***ideal.***

In concepţia ped. ambele au aceiaşi însemnătate. Tendinţa realistă a pedagogie se accentuiază pe cunoaşterea celor două realităţi ***individul*** şi ***'societatea*** şi pe dealtă parte ***idealismul pedagogic,*** care pune accentul asupra ***idealului.***

Deci ambele stau astfel, în cadru ped. contimporane.

	Realitate	**Ideal**
Individ	Realism individual	Idealism individual
societate	Realism social	Idealism social

Realismul pedagogic, cuprinde 1. realismul individual care apare la sfârşitul sec. al XIX şi inceputul sec. XX printr'o manifestare individualistă de psihologie şi pedagogie inspirată de J. J. Rousseau. Dacă ţinem seamă de factorii care

determină pe individ, după acest curent ar fi: ***natura ereditară, mediul*** şi ***influenţa sistematică a educatorului.*** Individualiştii susţin că factorul hotărâtor este ***natura individuală*** şi pentru a cunoaşte natura individului ei stabilesc ca principiu de bază ***educaţia liberă.***

E. Key susţine în această direcţie ca educatorul să-şi facă singur educaţia.

Individualiştii însă nu ne-au lăsat metode ştiinţifice pentru cunoaşterea individualităţii, dar pedag. timpului ne-a dat aceste metode; ***observarea directă, experimentul*** şi ***introducerea,*** care cea dintâiu ne-a dat fişa individuală, a două testele şi cea de a III ped. experementală alături de şcoala activă şi noul curent al psihoanalizei şi împreună cu individualismul naturalist sunt cele patru curente ale realismului individualist.

Pedag. experimentală studiază trei ramuri importante, ***sufletul elevului, programul*** şi ***metoda.*** Mai departe ne arată contribuţia reprezentanţilor, Wundt, Meumann, Lay, Binet şi Claparède în ped. experimentală, apoi Roussean, Pestalozzi, G. Kerschensteiner, E. Gaudig, A. Ferière în pedag. activistă.

Curentul psiho-nolitic scoate în lumină manifestările subconştiente ale elevilor.

2. Realismul social—priveşte normele de orientare ale tineretului dela ***societaté.*** In acest sens Spencer zice că „Adevăratul savant e singurul om, care ştie cât de sus deasupra conştiinţei şi a oricărei concepţii omeneşti, stă forţă universală, ale cărei manifestări sunt natura, viaţa, gândirea. Cu alte cuvinte pune mare preţ pe ştiinţele pozitive din punct de vedere educativ, la formarea culturei formative.

Concepţia regionalismului pedagogic, vine de acolo că trebue să-l adaptăm pe individ regiunei din care face parte. Regionalismul nu se poate aplica la toate obiectele, şi mai departe D-l Antonescu spune că regionalismul exagerat este cea mai periculoasă concepţie în domeniul realismului social, fiindcă această concepţie este antidemocratică şi antinaţională.

Idealism pedagogic,—1. Idealism individual 2 social.

I. ***Idealismul individual,*** este acela care caută să stabilească un ideal pe care trebue să-l realizăm transformând individualitatea naturală.

Realiştii pun accentul pe cunoaşterea societăţei, pe când individualiştii caută să subordoneze realitatea, fie individuală sau socială, unui ideal.

Idealismul individualist are ca bază personalitatea. Personalitatea, este omul creator de valori culturale astfel defineşte autorul personalitatea.

După Förster şi Paulsen idea personalităţii morale atrage după sine trei noţiuni: 1. Noţiunea de libertate sau autonomie, este onoţiune fundamentală pentru formarea personalităţei morale. 2. Noţiunea subordonată personalităţii morale, este noţiunea de caracter. 3. Puterea de rezistenţă contra microbilor din afară întărind organismul este disciplina morală.

2. Idealismul social caută să adapteze pe individ la societate, având în vedere un ideal superior şi indepărtat de realitatea actuală. El se prezintă sub două aspecte.

a) ***Aspect politic,*** adică direcţia în care trebue îndrumat tineretul dela o concepţia politică. Indrumarea secietăţei nu se poate face fără îndrumarea tineretului, viitorul cetăţean de mâine. Spartanii în special mergeau atât de departe că copii care nu erau viguroşi erau aruncaţi în prăpastie.

Rusia, Italia, Germania, Franţa, caută să îndrumeze tineretul conform idealului lor politic.

b) ***Aspectul etic,*** este cel mai important din idealismul social, diferă cu totul

de cel politic, având drept scop în societatea de azi *„ordinea morală în viața socială"*. Acesta este idealul către care trebue să tindem.

Paul Natorp înclină mai mult către latura socială a pedagogiei în special în lucrările lui cunoscute „Pedagogia socială și idealism social" și Idealismul lui Pestolozzi. Nota caracteristică la el este, că el caută să derive scopul educației din filosofie.

Dintre discipline el pune accentul asupra următoarelor trei: Logică, Etica și Estetica, cărora le corespund în viața noastră sufletească: „gândirea, simțirea și voința". La domeniul culturei le corespunde logicei și gândirea, știința, simțirea și estetică arta voinței și eticei moralitatea.

D-l prof. Antonescu încheie această carte cu o schemă asupra curentelor pedagogiei contimporane.

Educație

	REALITATE	IDEAL	
Individ	**Realism individual**	**Idealism individual**	Individ
	Indivigualism și educ. liberă Pedagogia experimentală Pedagogia activistă Pedagogie psihoanolitică	Personalitate morală Personalitate creatore de valori	
Societate	**Realism social**	**Idealism social**	Societate
	Pozitivism utilitarist Regionalism	Aspect politic Aspect etic	

Sfârșitul cărței ni-l prezintă într'un capitol aparte în care ne destăinue tainele pedagogului și filosofului Goethe, de unde în expunerea principiilor ped. contimporane s'a influențat.

O recomand colegilor să o studieze, având în vedere misiunea și idealul pe cari îl urmărim în educație. Eu n'am putut și nici spațiul de revistă nu permite a vorbi pe larg tot ceeace cuprinde această carte, dar ai scurta cuprinsul ei înseamnă a-i micșora valoarea ei în literatura pedagogică românească.

Ioan N. Chicu

Educația fizică a copiilor.

de Lt. Colonel Alex. Manolescu

Ed. Inst. arte grafice „Răsăritul"
București 1927.

Cartea este un prețios tratat de pedagogie și cuprinde noțiuni de organizare relativ la creșterea copiilor în vârstă de 1—15 ani.

Autorul a închinat această carte *„Dascălilor români,* în semn de admirație pentru munca ce au depus și o vor mai depune pentru buna creștere a copiilor României întregite".

Primul capitol este consacrat *desvoltării* copilului din punct de vedere fizic. Aici autorul ne dă indicațiuni practice asupra mijloacelor de cunoaștere.

Urmează, apoi, legătura dintre desvoltarea *trupească* și *sufletească*. Considerațiuni foarte folositoare pentru întocmirea fișei individuale și asupra defectelor de

ordin *psihologic* şi *moral* a copiilor ca: *mânia, lenea, minciuna.*

Capitolul se închee cu câteva precizări relativ la: *medici, părinţi, educatori,* afirmând că: „Pregătirea naţiunei la lupta pentru existenţă stă în primul rând în mâna acestor trei elemente".

„Naţia săn toasă cu copii sănătoşi" (pag. 28)

Indrumările pentru examinare şi măsurători sunt de asemenea necesare de reţinut.

Mai importante însă sunt: „Exerciţiile fizice".

In această privinţă cartea D-lui Manolescu—lămureşte multe scăpări din vedere şi chiar multe idei preconcepute. Astfel în Capitolul II, ni se vorbeşte despre *acţiunea fiziologică* şi acţiunea asupra activităţii intelectuale şi sufleteşti a educaţiei fizice,—respectiv *exerciţiile* de gimnastică.

Impărţirea acestor ex. în perioade după vârste este bine venită şi necesar de ştiut.

Capitolul III se ocupă de higienă fizică a copiilor în general, şi la exerciţii în special, cu precizări asupra higienei localului, corporale, îmbrăcăminte, alimentaţie, obosealâ şi odihnă şi surmenaj.

Sunt prea precise studiile de mai sus ca să mai încercăm rezumarea lor. Se lăsăm la apreciarea cetitorului, care va afla multe lucruri noi din lectura lor.

Capitolul IV se ocupă cu mieZul lucrării: Organizarea educaţiei fizice împărţită în trei ramuri:

a) Ramura intelectuală.
b) „ materială.
c) „ educativă.

A realiza ceeace D-sa preconizează în acest capitol e desigur datoria statului şi-a societăţii, care crede în sănătatea şi perpetuarea ei.

Capitolul al V-lea e consacrat „pedagogiei exerciţiilor". De aici putem afla felul de predare a lecţiilor de gimnastică şi educaţia fizică.

Partea cea mai nouă, prin care autorul aduce o contribuţie r ală culturii, în general, e desigur aceea referilor la programa, jocuri şi sporturi. Programele expuse şi graficele de organizare a stadionului de educaţia fizică sunt de o netăgăduită valoare practică, pentru care fapt, autorul, merită recunoştinţa întregului popor român.

N. OLARU.

———

Poştă redacţiei

Către colaboratori. Articolele cari trec de 6—7 pagini de caet şcolar, scrise normal, nu pot fi publicate, afară de studii, cari după lungime se vor publica în mai multe numere.

Către abonaţi. Toţi colegii abonaţi cari nu primesc revista regulat, sunt rugaţi a ne face aceasta cunoscut pentru a cerceta cauzele. In acest scop ni se vor indica anume în ce luni nu au primit revista şi ce cauze bănuesc.

A. Barbos. Articolul D-v. e foarte lung, pentru subiectul ce tratează. Suntem de părere să omiteţi latura technică, deoarece colegii prin pregătirea noastră profesională nu pot prea mult câştiga din cele ce împărtăşiţi.

I. Moşinschi. Confirmăm primirea piesei D-v. „Slujnica cea nouă" şi va fi supusă spre cercetare Comitetului de redacţie.

Vasile Civedin. Trebue să revizuiţi articolul trimis şi să-l scrieţi pe o singură pagină.

C. Ionescu-Brădiceşti. Articolul D-v. „Căminul cultural" va apare în luna Aprilie.

———

Din activitatea Asociaţiei

Moţiunea Asociaţiei Generale a învăţătorilor.

Consiliul general al Asociaţiei generale, alcătuit din membrii comitetului central şi toţi preşedinţii asociaţiilor judeţene, întrunit în Bucureşti, în ziua de 1 Martie a. c., după ce au ascultat cuvântul preşedintelui Asociaţiei generale şi diferitele expuneri ce s'au făcut cu privire la situaţia şcoalei şi a învăţătorilor în momentul când se pregăteşte viitorul buget, a hotărât următoarele:

1. Corpul învăţătoresc exprimă d-lui ministru al instrucţiei deplină gratitudine pentru dârza sa atitudine de apărător al şcoalei naţionale şi dreptăţii corpului didactic.

2. Cere cu tărie prevederea în buget a sumelor trebuitoare pentru satisfacerea următoarelor drepturi legale:

a) Plata cu salariul cuvenit învăţătorilor cu titlul provizoriu, a tuturor celor cari funcţionează cu acest titlu, dar nu primesc acum decât salariul de suplinitori. Ocuparea în Septembrie viitor cu titulari a tuturor posturilor vacante şi crearea numărului de posturi imperios cerut de nevoile şcoalei primare; b) Plata gradaţiilor din anul curent şi a celor scadente la 1 Aprilie a. c.; c) Plata sporurilor cuvenite prin definitivat şi înaintare; d) Salarizarea în conformitate cu legea învăţătorilor din zona eteroglotă; e) Plata suplinitorului celor aflaţi în concediu pentru boală gravă; f) Plata cheltuielilor de înmormântare cuvenite familiei unui învăţător decedat.

3 Împuterniceşte o delegaţie alcătuită din 4-nii: D. V. Ţoni, preşedintele Asociaţiei generale, T. Iacobescu, I. Ciolan, I. Arhip, Eugen Răducu şi I. Moscovciuc, membrii ai consiliului general şi parlamentari, să se prezinte d-lui ministru de finanţe şi d-lui preşedinte al consiliului de miniştri şi să le arate dezideratele corpului învăţătoresc, în legătură cu bugetul şi hotărârea sa de a-şi le menţine pe căile legale cu orice sacrificiu; Apelează la întreaga presă să îmbrăţişeze şi în această clipă cauza corpului didactic şi deci a şcoalei—cu aceiaşi largă înţelegere şi cu aceiaşi călduroasă convingere, cum a făcut-o întotdeauna; Cere colegilor din parlament, ori din ce partid politic ar face ei parte, să acţioneze cu energie, uniţi şi solidari, pentru ca drepturile fraţilor lor învăţători să nu mai fie iarăşi călcate în picioare.

6. Împuterniceşte pe d. D. V. Ţoni preşedintele Asociaţiei generale să se prezinte Suveranului, ca să expună tragica situaţie a corpului învăţătoresc şi să-l ceară iarăşi Înalta Sa ocrotire.

7. Cheamă Duminică 8 Martie a. c. în capitalele de judeţ pe toţi învăţătorii din judeţele respective, pentruca să înfăţişeze atunci, în faţa opiniei publice din ţară şi factorilor răspunzători din Stat situaţia de ilegalitate în care se găsesc şi imposibilitatea pentru dânşii de a accepta vreo ştirbire sau vreo nesocotire cât de mică prin bugetul viitor, a drepturilor legale ce li se cuvin.

8. Decide convocarea în Bucureşti a unui Congres general extraordinar, la care vor fi chemaţi toţi învăţătorii din ţară şi dă depline puteri preşedintelui Asociaţiei generale, să-l convoace la data şi în condiţiile în care va crede de cuviinţă.

9. Până când se vor obţine asigurări hotărâtoare că toate drepturile legale arătate mai sus vor fi înscrise în buget—învăţătorimea trebue să se considere mobilizată—aşteptând în ordine şi disciplină perfectă hotărârile conducerii centrale a Asociaţiei generale.

Şedinţa, Comitetului Asociaţiei Învăţătorilor din jud. Lăpuşna ţinută în ziua de 8 Martie, orele 10 dim.

Prezidează D-l I Arhip.

Prezenţi D-nii: N. Ermurache, V. Voiciuliş, A. Albu, I. Nagacevschi, D-na V. Zugrav şi D-l Gh Druţă—cenzor.

La ordinea zilei mai multe chestiuni.

SE HOTĂRĂŞTE:

1. Convocarea adunării generale a Asociaţiei învăţătorilor din Municip. Chişinău şi jud. Lăpuşna pentru zilele de 31 Maiu şi 1 Iunie cu următoarea ordine de zi:

a) Darea de seamă asupra activităţii Comitetului Asociaţiei,

b) Raportul cenzorilor,

c) Situaţia materială a şcoalei primare şi a învăţătorilor—raportor D-l. Nagacevschi.

d) Rolul civic al învăţătorului—raportor V. Voiciulis.

e) Casa Învăţătorului—raportor I. Arhip.

f) Diverse

Cu ocazia acestei adunări se va face şi inaugurarea localului „Casa învăţătorului".

Amănuntele cu ocazia adunării şi inaugurării „Casei învăţătorului" se vor comunica colegilor ulterior.

2. Referitor la acoperirea datoriei ce Asociaţia are la „Creditul Urban Iaşi" (în legătură cu cumpărarea Căminului), se hotărăşte a se cumpara scrisuri după cursul zilei până la suma de 500.000 lei, urmărindu-se prin aceasta reducerea procentelor ce trebuesc achitate la 1 | IV a. c.

In acest scop se deleagă la Iaşi D-l I. Arhip.

3. Se aprobă vinderea bonurilor de impozite aflate în Casa Asociaţiei, delegându-se cu aceasta D-na V. Zugrav, A. Albu.

4. Se aprobă plata revistei „Şcoala şi Viaţa" restului de abonament la această revistă în suma de 11.300 lei incasaţi dela colegi.

Adunarea generală extraordinară a Asociaţiei învăţătorilor din Municip. Chişinău şi jud. Lăpuşna din 8 Martie a. c.

Adunarea se deschide la ora 4 p. m. în localul Şcoalei de Contabilitate. Participă peste 200 colegi din oraş şi judeţ.

Prezidează D-l I. Arhip—Preşedintele Asociaţiei.

LA ORDINEA ZILEI:

Revendicările corpului didactic primar în legătură cu noul buget al Statului.

D-l I. Arhip deschizând şedinţa, arată scopul adunării. In continuare D-sa scoate în relief desbaterile din Consiliul G-ral al Asociaţiei, ţinut la Bucureşti în ziua de 1 Martie, subliniind punctele principale ale acestor desbateri, cari sunt:

1. Plata cu salariul corespunzător (2200 lei lunar) a tuturor învăţătorilor cari funcţionează cu acest grad, dar primesc numai salariul de suplinitor (1600 lei).

2. Inscrierea în buget a tuturor posturilor devenite vacante în cursul anului şcolar 1935—1936.

3. Plata gradaţiilor din anul curent şi a celor scadente la 1 Aprilie a. c.

4 Plata sporurilor cuvenite prin definitivat şi înaintare;

5. Salarizarea învăţătorilor din zonele eteroglote potrivit legii.

6. Plata suplinitorului celor aflaţi în concediu pentru boală gravă.

7. Plata cheltuielilor de înmormântare cuvenite familiilor învăţătorilor decedaţi.

D-l I. Arhip arată apoi intervenţiile făcute de delegaţia aleasă de Consiliul G-ral din care a făcut parte şi D-sa la D-l Prim-Ministru şi la D-nii Miniştri ai Finanţelor şi Instrucţiunii Publice.

D-lui Ministru C. Angelescu delegaţia i-a exprimat în numele întregii învăţătorimi din ţară, mulţumire recunoascătoare pentru dârzenia cu care D-sa apără şcoala poporului.

Răspunsul D-lui Ministru Angelescu a fost categoric: Nu înţelege şi nu poate admite să fie sacrificate drepturile învăţătorilor. Este alături de Corpul învăţătoresc şi solidar cu acţiunea ce-o va desfăşura—fiindcă această acţiune este îndreptăţită şi dusă cu demitate şi în cadrul legilor.

D-l Prim Ministru cu o vădită bunăvoinţă a declarat că este pe deplin convins de necesitate de a se face toate sacrificiile cerute pentru întărirea şi răspândirea învăţământului primar. Lucrul acesta—a spus textual—constitue pentru D-sa o dogmă.

D-lui Ministru de Finanţe V. Antonescu delegaţia i-a cerut ca în bugetul I. P. să se prevadă toate fondurile cerute prin proiectul de buget întocmit de d. prof. dr. C. Angelescu, Ministrul de resort.

După această amplă expunere făcută de d. I. Arhip, Preşedintele Asociaţiei, urmează vii discuţiuni, la cari iau parte D-nii I. Plămăceala, Popescu-Chirca, Muscinschi, Ermurache, Albu, Berliba şi alţii.

In încheiere D-l I. Arhip constată că adunarea generală se pronunţă pentru o hotărâtă şi energică susţinere a tuturor dezideratelor fixate de Consiliul G-ral. In acest scop autorizează pe D-l Toni, Preşedintele Asociaţiei G-rale se convoace la Bucureşti la data şi în condiţiile în care va crede de cuviinţă. Congresul G-ral extra-ordinar al corpului didactic primar şi însărcinează biroul adunării să expedieze o telegramă M. Sale Regelui, rugând înaltul M. S.

sprijin. Se hotărăşte deasemenea să fie expediate telegrame D-lor: Prim-Ministru, Ministrului I. P. şi Ministrului de Finanţe, cerându-le ca drepturile corpului didactic cu ocazia întocmirei noului buget să fie pe deplin respectate, D-lui Ţoni printr'o telegramă i se va arăta că învăţătorimea lăpuşneană este solidară cu acţiunea D-sale dârză dusă pentru satisfacerea tuturor revendicărilor juste ale corpului didactic primar.

La orele 7 p. m. Adunarea se declară închisă, făcându-se din nou apel la solidaritatea corpului didactic—care solidaritate asigură izbânda finală a acţiunei desfăşurate.

TELEGRAME:

Majestăţii Sale,
REGELUI CAROL II
Bucureşti.

Învăţătorimea lăpuşneană—straja neclintită la Nistru—adunată în Congres extraordinar asigură pe M. Voastră de întregul ei devotament şi roagă înaltul M. V. sprijin.

Preşedinte, I. ARHIP.

Domnului ANGELESCU M. I. P.

Învăţătorimea lăpuşneană adunată în Congres extraordinar Vă exprimă adânca recunoştinţă pentru ţăria cu care sprijiniţi cultura poporului şi Vă urează grabnică însănătoşire.

Preşedinte, I. ARHIP.

D-lui Prim Ministru TĂTĂRESCU.

Învăţătorimea lăpuşneană adunată în Congres extraordinar îşi exprimă încrederea că revendicările juste ale învăţătorilor vor fi satisfăcute cu ocazia întocmirei noului buget al Statului.

Preşedinte, I. ARHIP.

D-lui V. ANTONESCU—Ministrul Finanţelor.

Învăţătorimea lăpuşneană adunată în Congres extraordinar îşi exprimă credinţa că drepturile corpului didactic primar la întocmirea noului buget al Statului vor fi pe deplin respectate.

Preşedinte, I. ARHIP.

D-lui ŢONI—Preşed. Asociaţiei G-rale a Învăţătorilor.

Învăţătorimea lăpuşneană se declară solidară cu întreaga acţiune dârză ce duceţi pentru apărarea drepturilor noastre.

Preşedinte, I. ARHIP.

BULETINUL BĂNCII POPULARE „SPIRU HARET", CHIŞINĂU.

Publicaţie de convocare a Adunărei Generale ordinare

BANCA POPULARĂ „SPIRU HARET"

Comuna Chişinău, jud. Lăpuşna

CONVOCAREA No. 75

1936 luna Februarie ziua 22.

In conformitate cu dispoziţiunile art. 40 din statut şi potrivit hotărârei consiliului de administraţie din şedinţa dela 22 luna Februarie anul 1936, se aduce la cunoştinţa membrilor Băncei Populare „Spiru Haret" din comuna Chişinău judeţul Lăpuşna că sunt convocaţi în

Adunarea Generală ordinară

în ziua de 4 luna Aprilie 1936 ora 5 în localul Şcoalei de Contabilitate din comuna Chişinău, pentru a discuta şi hotărâ asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 40 din statut, şedinţa adunărei generale se va amâna pentru ziua de 5 luna Aprilie anul 1936 orele 10 în acelaş local, cu aceiaşi ordine de zi şi când se va ţine cu oricâţi membrii vor fi prezenţi.

Bilanţul, contul de profit şi pierderi, partida fiecărui societar, şi registrele de contabilitate se pot vedea de D-nii membri conform art. 84 din statut, chiar de acum la sediul băncii în orice zi, în orele de birou.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biroului de constatarea membrilor prezenţi.
2. Darea de seamă a consiliului de administraţie asupra mersului operaţiunilor societăţei în anul 1935.
3. Raportul Comisiunii Cenzorilor.
4. Aprobarea bilanţului şi contului de profit şi pierderi, împărţirea beneficiului şi descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea pe anul 1935.

5. Fixarea sumei maxime pe care banca o poate împrumuta dela Federală, Banca Centrală, etc.

6. Stabilirea dobânzei ce banca o va lua dela împrumuturi acordate societarilor şi nesocietarilor.

7. Fixarea maximului de împrumut ce se poate acorda unui societar.

8. Stabilirea sumelor ce se pot împrumuta cooperativelor din localitate şi condiţiunile acordării acestor împrumuturi.

9. Stabilirea condiţiunilor de primirea depunerilor spre fructificare şi dobânda ce urmează a le plăti.

10. Să se ia cunoştinţă de împrumuturile membrilor din consiliul de administraţie şi cenzori.

11. Votarea bugetului pe anul 1936.

12. Să se ia cunoştinţă de rezultatul inspecţiilor făcute de cenzori şi organele instituţiunilor de control şi să se avizeze asupra măsurilor şi sancţiunilor ce urmează să se ia.

13. Alegerea a 2 membrii în consiliul de administraţie în locul D-lor Pamfil Simion şi Munteanu Gheorghe ale căror mandate au expirat.

14. Alegerea a 3 cenzori şi 3 supleanţi.

15. Să ratifice înscr. de noi membri şi să ia act de retragerea membrilor din soc.

16. Planul de activitate pe anul 1936.

17. Modificarea Regulamentului Casei de Ajutor reciproc.

18. Alegerea unui delegat care să reprezinte Banca la adunările generale a societăţilor cooperative la care este afiliată.

19. Chestiuni Diverse.

Voturile adunărei se fac prin ridicare de mâini afară de cazul când se va cere votul secret, în conformitate cu statutele.

Deciziunile luate de adunarea generală în limitelc actului constitutiv, statutelor şi legei, sunt obligatorii pentru toţi societarii.

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot, oricare ar fi numărul părţilor sociale ce posedă.

Cei absenţi vor fi reprezentaţi prin un mandat societar,

care trebuie să aibă mandat scris. Un mandatar nu poate reprezenta decât un singur societar în afară de votul lui.

Ad-torii nu pot să ia parte la vot: a) pentru aprobarea bilanţului şi b) rezoluţiunile ce privesc responsabilitatea lor, conf. art. 163 c. com. şi nici nu pot reprezenta ca mandatar pe un asociat lipsă dela adunare.

Preşedinte, **Gr. Bălan**

Contabil, **Andrei Zelenschi**

DAREA DE SEAMA

a Consiliului ds Administraţie pe anul 1935, către Adunarea Generală ordinară din 5 Aprilie 1936.

Camarazi cooperatori,

Ne permitem această împerechere de cuvinte, adresându-ne Dvs., pentru că toţi suntem membrii unei societăţi cooperative. Cooperatorul în sens nobil al cuvântului, este omul cu o educaţie morală superioară, este omul ce se călăuzeşte în viaţă de preceptele moralei umane, căutând a câştiga însuşirile unui om virtuos. Ne însuşim acest nume de cooperator, nu din orgoliu de a ne considera deja atât de perfecţi în structura noastră sufletească, ci pentru că acest cuvânt este expresia omului ideal, spre care fiecare din noi trebuie să tindă fără încetare.

V'am numit camarazi, pentru că noi toţi ducem acelaş fel de viaţă, aveam aceleaşi nevoi, îmbrăţişăm aceeaşi misiune şi avem aceeaşi soartă. Suntem camarazi, pentru că ne-am supus unei discipline liber acceptată de conştiinţa noastră profesională şi nu înţelegem ca în societatea noastră unii să abuzeze de obligaţiunele altora, unii să râvnească la mai multe drepturi decât alţii. Toţi suntem egali în datorii şi drepturi, deci toţi suntem camarazi.

Numărul mare de cei prezenţi la toate adunările generale ale societăţii noastre, denotă interesul ce-l poartă dăscălimea lăpuşneană pentru mişcarea economică-profesională. Adunările generale bine populate prezintă garanţia unei se-

rioase examinări a situaţiei în care se află întreprinderea, asigură desfăşurarea unor discuţii şi critici temeinice, izvorite din dorinţa sinceră a tuturor şi a fiecăruia în parte de a vedea societatea în perpetuă prosperare.

Conformându-ne art. 40 din statut, V'am convocat în Adunarea Generală ordinară şi Vă adresăm rugămintea să ascultaţi darea de seamă despre mersul operaţiunelor efectuate în cursul anului 1935, urmând apoi să judecaţi, în lumina cifrelor şi faptelor, atât actele de administraţie ale Consiliului, cât şi aportul material şi moral adus de membri, pentru propăşirea societăţii.

Constatările obiective şi juste asupra stadiului de dezvoltare în care se află societatea, vor servi drept punct de reper în discuţiunele ce vor urma cu privire la măsurile ce vor trebui de luat pentru îmbunătăţirea intreprinderii.

Dar să trecem la examinarea bilanţului, care prezintă sinteza realizărilor în cursul anului societar expirat. Examinând cu atenţie, rând pe rând, toate conturile active şi pasive, vom fi în măsură să ne formăm ideea adevărată despre situaţia reală a Băncii.

1. Capital social. A luat succesiunea instituţiei noastre de credit la începutul anului 1935, un număr de 446 membri, cari au plecat la drum cu un capital vărsat de lei 895.283. In cursul anului s'au mai asociat încă 155 membri, vărsând împreună cu membrii vechi, un capital social de lei 880.758, vărsându-se în total la finele anului suma de de lei 1.776.041 (vezi balanţa de verificăre). In cursul anului s'au retraş din societate 15 membri cu un capital social de lei 39617, soldându-se contul la bilanţ cu suma de lei 1.736.424, capital vărsat de 586 membri, rămaşi în societate la 31 Decembrie 1935. Comparând capitalul vărsat la finele anului cu cel vărsat la începutul anului 1935, constatăm că el a sporit cu 94%, deci aproape s'a dublat. Ne bucură faptul că capitalul social, care este principalul cont din pasivul bilanţului şi care este baza de existenţă a Băncii, este în continuă şi simţioare creştere.

2. Depuneri. Operaţiunile în acest cont au întrecut aştep-

tările noastre. In cursul anului s'au încasat 2.103.374 lei şi s'au achitat 1.328.655 lei, soldându-se contul la bilanţ cu suma de 774.719 lei.

Incasările şi plăţile din acest cont, prezintă cea ma elocventă dovadă de încrederea acordată atât de membrii Băncii, cât şi de persoanele particulare şi instituţiile streine de tagma noastră, precum şi de capacitatea financiară a Băncii, care a putut satisface cu promtitudine toate cererile de restituirea sumelor depuse, în care scop Banca are depozite suficiente la instituţii financiare de Stat. Observăm şi în acest cont o considerabilă sporire, de aproape 100%, faţă de soldul contului dela începutul anului.

3. Diverşi Creditori. Cea mai mare parte din acest cont, reprezintă sumele trecute din contul cassei de ajutor reciproc neachitate încă moştenitorilor a doi decedaţi, moştenitori cari au acţionat în justiţie, revendicând dreptul la aceste sume. Sumele sunt poprite până când justiţia va indica pe moştetenitorii-legali.

4. Imprumuturi. Plasamentul Băncii în acest cont a fost la începutul anului 1935 de 1.332.972 lei. In cursul anului s'au acordat imprumuturi în suma de 5.852.451 lei, debitându-se contul cu un total de 7.185.423 lei, din cari s'au încasat 4.492.683 lei, soldându-se contul la finele anului cu 2.692.740 lei, imprumuturi cari aparţin unui număr de 459 membri. Amortizarea imprumuturilor s'a făcut de toţi membrii debitori, cu foarte rari excepţii, cu o strictă regularitate prin reţineri lunare din salarii. Toate cererile de imprumut au fost satisfăcute fără întârziere, nerefuzând pe nimeni din lipsa de numerar. Puterea de creditare a Băncii a crescut în acest an mai mult decât de două ori, după cum se vede, dacă comparăm valoarea portofoliului la finele anului 1934, cu cea a portofoliului din bilanţul anului 1935. N'avem în portofoliu decât două poliţe restante la 1 Ianuarie 1936, asupra cărora s'a calculat o dobândă datorată anului 1935, de 20 lei, după cum se vede din pasivul bilanţului.

Următoarea tabela numerică ne arată aportul financiar adus de fiecare categorie de membri ai Băncii, sub formă de capital social subscris şi vărsat, precum şi valoarea împrumuturilor acordate :

Denumirea categoriilor	No. No. Membr.	Capital subscr.	Capital vărsat	Imprumuturi
Profesori secundari	87	406000	366086	585050
Funcţionari	31	95000	83868	152810
Pensionari	34	122000	118102	157545
Învăţători or. Chişinău	145	520000	480768	724264
Învăţători jud. Lăpuşna	289	786000	687600	1073071
Total . . .	586	1929000	1736424	2692740

5. Efecte de primit, în sumă de lei 90650, reprezintă valoarea imprumutului acordat cooperativei „Izbânda" a Corpului Didactic din jud. Lăpuşna, conform hotărârei Adunării Generale din anul trecut. Trebuie să ne bucure faptul că instituţia noastră financiară a putut să susţină o nouă înjghebare economică, care are nevoie de credite, mai cu seamă la început, până când va câştiga încrederea şi va atabili bunele raporturi de colaborare cu editurile şi furnizorii. Pentru acest imprumut cooperativa plăteşte 5%.

6. Creanţe dubioase, soldate la sfârşitul anului 1934 cu 11130 lei, s'au micşorat, încăsându-se dela debitorii respectivi suma de 5830 lei. Din restul de 5300 lei, 4500 lei aparţin D-lui Onofrei Vasile, vechi debitor insolvabil, plecat din localitate şi despre a cărui domiciliu consiliul n'are nici o ştire. Considerând această creanţă nerealizabilă, consiliul propune să fie redusă, amortizându-se prin Fondul „Creanţe dubioase"

7. Mobilier. In cursul anului s'a procurat un biurou de stejar în valoare de 3500 lei şi o casă de fier în valoare de 14.000 lei. Consiliul propune Adunării Generale să aprobe această achiziţie şi să încredinţeze vânzarea cassei vechi de fier, care în prezent este împrumutată Cooperativei „Izbânda"

8. Profit şi pierdere. In anul expirat s'a realizat un beneficiu brut de 237.628 lei. Scăzându-se cheltuelile generale, de administraţie, salariile, dobânzile la depuneri şi fonduri statutare etc., în suma totală de 133.883 lei, rezultă un beneficiu net de 103.745 lei, care urmează să fie repartizat de Dvs., luând ca baza de discuţii pentru repartizare, propunerile ce le va face Consiliul de Administraţie.

9. Cassa de ajutor reciproc, la care sunt înscrişi în mod

obligatoriu toţi membrii Băncii, a încasat în cursul anului 269.700 lei. Din această sumă s'au acordat ajutoare de înmormântare pentru trei cazuri de deces, în sumă de 157.000 lei, rămânând la bilanţ 112.600 lei, cari reprezintă cota de înmormântare, anticipat încasată pentru două cazuri de deces. Din valaoarea ajutoarelor acordate s'a reţinut conform regulamentului Cassei de ajutor reciproc 10% pentru formarea fondului Cassei, din cari s'au dat ajutoare pentru cazuri de boală la 4 membri în sumă totală de 11.000 lei, soldându-se fondul cu 16.554.

10. Executarea bugetului. In bugetul anului expirat s'a prevăzut la venituri suma de lei 164.000, din care urma să se cheltuiască 132.900 lei, rezultând un venit net probabil de 31.100 lei.

S'a realizat însă în beneficiu brut de 237.628 lei, din care s'a cheltuit în total 133.883 lei, rămânând un venit net de 103.745 lei. Plăţile bugetare au fost făcute în strictă conformitate cu prevederile aprobate de Adunarea generală, realizându-se la unele articole economii în suma totală de 11.053 şi numai la articolul „Dobânzi la depuneri", s'a făcut o depăşire de 12.036 lei, justificată prin faptul că şi depunerile au fost de două ori mai mari, decât prevederile. Tabela ce urmează arată amănunţit toate cheltuielile bugetare efectuate în cursul anului expirat:

No. crt.	Natura cheltuelilor	Prevederi pe 1935	Cheltuit în 1935	Economii	Depăşiri
1	Serv. Contab. şi Secr.	36.000	36.000	—	—
2	Cassierului	24.000	24.000	—	—
3	Preşedinte	12.000	12.000	—	—
4	Membrii Cons. 5×1200=	6.000	6.000	—	—
5	Comisiunei de cenzori	1.200	1.200	—	—
6	Curier	3.600	3.600	—	—
7	Manco de Cassă	1.800	1.800	—	—
8	Contribuţiuni „Uniunei"	3.600	2.000	1.600	—
9	Impozite	8.500	4.936	3.564	—
10	Abonamente	3.000	350	2.650	—
11	Cheltueli generale	10.000	8.247	1.753	—
12	Dobânzi la ef. de plată	9.600	8.563	1.037	—
13	Dobânzi la Dep. sp.fruct.	12.000	24.036	—	12.036
14	Dobânzi la div. fonduri	1.600	1.151	449	—
	Total lei .	132.900	133.883	11.053	12.036

In cursul anului trecut Consiliul a avut 31 şedinţe, la cari s'au discutat diferite chestiuni referitoare la operaţiunele bancare şi bunul mers al societăţii. Expirând primul semestru din anul societar trecut, consiliul a căutat se examineze situaţia Băncii şi constatând că ea este în plin progres şi că bugetul de cheltueli este asigurat prin veniturile ce le realizează din dobânzi la împrumuturi, dobânzi cari pot fi micşorate fără nici un pericol pentru Bancă, a hotărât prin procesul-verbal No. 19 dela 10 Iulie 1935, să reducă dobânda la împrumuturi dela 6% la 5% şi să nu se mai perceapă 1% pentru imprimate, ieftenându-se astfel creditul cu 2% în a doua jumătate a anului expirat.

Consiliul a fost animat de dorinţa de a vedea întreprinderea încredinţată conducerii sale în continuă propăşire, stăruind a creia condiţiuni cât mai favorabile desvoltării operaţiunelor. Consiliul crede, că s'a achitat conştiincios de însărcinarea dată, conducând societatea în spiritul stipulaţiunilor statutare şi hotărârilor şi normelor stabililite de Adunarea generală. Dovada datoriei implinite este faptul, că în cursul anului, nevoia de credit a tuturor membrilor a fost satisfăcută la prima cerere în limita creditului deschis fiecărui membru şi că toate plasamentele Băncii sunt asigurate.

In discuţiile ce vor urma în jurul prezentei dări de seamă, Consiliul vă stă la dispoziţie cu toate lămuririle pentru complecta edificare a Adunării generale. In lumina acestei dări de seamă, însoţită de toate încheerile de cifre, Vă rugăm să judecaţi activitatea Consiliului şi să-i daţi descărcarea de gestiunea anului 1935.

Preşedinte, **Gr. Bălan.**

Vice-Preşedinte, **S. Pamfil.**

Membrii: **I. Berlîba,**
I. Iacob,
Gh. Munteanu,
I. Nica,
T. Popa-Popov.

SITUAŢIA DE CASSA

Pe ziua de 31 Decembrie 1935.

Incasări **Plăţi**

CONTURILE	SUMELE LEI	CONTURILE	SUMELE LEI
Sold dela bilanţ	282.827	Capital social	17.546
Taxa de înscriere	3.100	Depuneri spre fructif.	1.322.249
Capital social	861.634	Imprumuturi	5.845.640
Depuneri spre fructif.	1.688.721	Efecte de plată	20.000
Efecte de plată		Dob. curente la depun.	
Imprumuturi	4.371.135	Dob. la Efecte de Plată	4.270
Dob. şi benef. diverse	160.398	Mobilier	17.500
Imprimate	23.624	Cassa de aj. reciproc	23.000
Dobânzi datorate	1.723	Fond cassa de ajutor	11.000
Debit div.(Chelt.ramb.)	28.600	Diverşi creditori	311.427
Creditori diverşi	256.588	Contribuţiuni Uniunei	3.668
Dobânzi reportate	103.987	Depuneri Fed. „Codrul"	
Depuneri Fed.„Codrul"		Impozite	5.437
Fond Imobil	44.516	Salarii	77.400
Casa de aj. reciproc	182.400	Cheltueli generale	8.247
Dep. la dif. Inst.	2.404.607	Imprimcte	6.205
Creanţe dub.	5.369	Dobânzi înapoiate	8.775
		Dep. la dif. Inst.	2.499.607
		Abonamente	350
		Deb. div.	28.600
		Dob. rep. înap.	3.511
		Totalul plăţilor	10.214.432
		Sold la 1 Ian. 1936	204.797
Total	10.419.229	Total	10.419.229

Subsemnatul Th. Popa—Popov, Casier al Băncii Populare „Spiru Haret" a Corpului Didactic, certific exactitatea operaţiunelor de cassă efectuate dela 1 Ianuarie 1935 până astăzi 31 Decembrie 1935 şi existenţa în numerar a soldului de Lei 203.797 (două sute patru mii şapte sute nouăzeci şi şapte.

Casier, **Th. Popa—Popov**

BALANŢA DE VERIFICARE

Incheiată la 31 Decembrie 1935

No.crt.	C O N T U R I	Debit	Credit	Sold debitor	Sold creditor
1	Cassa	10.419.229	10.214.432	204.797	
2	Capital social	39.617	1.776.041		1.736.424
3	Taxa de înscriere	3.100	3.100		
4	Imprumuturi	7.185.423	4.492.683	2.692.740	
5	Depuneri spre fructificare	1.328.655	2.103.374		774.719
6	Dobânzi şi beneficii div.	12.378	232.587		220.209
7	Ffecte publice	8.800		8.800	
8	Dob. la Ef. de plată	8.563		8.563	
9	Mobilier	36.030		360.30	
10	Salarii	84.600		84.600	
11	Cheltueli generale	8.247		8.247	
12	Imprimate	6.205	23.624		17.419
13	Dob. datorate	3.589	3.569	20	
14	Dob. reportate	72.350	172.835		100.476
15	Fond de rezervă		31.853		31.853
16	Depuneri div. Instituţii	2.641.182	2.404.607	236.575	
17	Creanţe dubioase	11.130	5.830	5.300	
18	Impozite	4.936		4.936	
19	Contribuţii Uniunei	2.000		2.000	
20	Casa de ajutor reciproc	157.100	269.700		112.600
21	Fond casei de aj. reciproc	11.000	27.554		16.554
22	Fond mobilier		24.188		24.188
23	Fond cultural		10.307		10.307
24	Fond pt. creanţe dubioase		11.130		11.1 0
25	Fond pt. contrib. Uniunei	2.500	2.500		
26	Fond imobil		115.094		115.094
27	Debitori div. (Chelt. ramb.)	41.975	41.975		
28	Cred. div.	341.864	466.826		124.962
29	Capital B-ca Centr. Coop.	12.612		12.612	
30	Profit şi Pierdere	46.266	46.266		
31	Imprumut Convert.	7.274		7.274	
32	Reduceri la impr. Convert.	7.274		7.274	
33	Ef. de Plată	20.000	10.0000		140.000
34	Fond div. amortiz.	5.875	5.875		
35	Fond dob. datorate	1.846	1.866		20
36	Imp. de plată	580	580		
37	Abonamente	350		350	
38	Dob. la dep. spre fructif.	25.187		25.187	
39	Efecte de primit	90.650		90,650	
	Total	22.648.396	22.648.396	3.435.955	3.435.955

Preşedinte, **G. Bălan** Contabil, **A. Zelenschi**

Cont Profit şi Pierdere

DEBIT — *Incheiat la 31 Decembrie 1935* — CREDIT

No. crt.	Denumirea conturilor	Sume în lei Parţiale Lei	Sume în lei Totale Lei
	Cheltueli de Administraţie:		
1	Cheltueli Generale		8.247
2	*Salarii, diurne şi Manco Cassa :*		
	1. Salar. pers. Ad-tiv şi de serv.	63.600	
	2. Diurna Preşedintelui	12.000	
	3. Diurna Consilierilor	6.000	
	4. Diurna Cenzorilor	1.200	
	5. Manco de Cassă pt. pierderi Cassier	1.800	84.600
3	Contribuţiunea Uniunei		2.000
4	Impozite		4.936
5	Abonamente		350
6	*Dobânzi :*		
	1. Dob. la fondul de rezervă	847	
	2. „ la fondul cultural	3 4	
	3. „ la depuneri spre fructif.	24.036	25.187
7	Dobânzi la ef. de plată		8.563
	Total cheltueli		133.883
	Beneficiul nett		103.745
	Total lei		237.628

No. crt.	Denumirea conturilor	Sume în lei Parţiale Lei	Sume în lei Totale Lei
1	Dobânzi & div. beneficii din operaţiuni obişnuite		237.628
	Total venituri		237.628
	Total lei		237.628

Preşedinte, **G. Balan**

Contabil-Autorizat, **A. Zelenschi**

BILANŢUL

ACTIV — *încheiat la 31 Decembrie 1935.* — PASIV

No. crt.	Denumirea conturilor	Sume în lei Parţiale Lei	Totale Lei	No. crt.	Denumirea conturilor	Sume în lei Parţiale Lei	Totale Lei
1	Cassa	204.797		1	Capital social vărsat	1.736.424	1.736.424
2	Depozite la dif. Instituţii	236.575	441.372	2	Fond de rezervă	31.853	31.853
3	Ef. publice (val. nom.)	8.800		3	„ cultural	10.307	
4	Participaţiuni la B. C. C.	12.612	21.412	4	„ dobânzi datorate	20	
5	Imprumuturi	2.692.740		5	„ creanţe dubioase	11.13	
6	Imprumuturi convertite	7.274		6	„ mobilier	24.188	
7	Reduceri la impr. convert.	7.274		7	„ imobil	115.094	
8	Efecte de primit	90.6 0	2.797.938	8	„ Cassei de aj. recipr.	16.554	177.293
9	Dobânzi datorate la impr.	20	20	9	Depuneri spre fructific.	774.719	774.719
10	Creanţe Dubioase	5.300	5.300	10	Efecte de plată	140.000	140.000
11	Mobilier	36.030	36.030	11	Cassa de aj. reciproc	112.600	112.600
				12	Diverşi creditori	124.962	124.962
				13	Dobânzi reportate	100.476	100.476
				14	Profit şi pierd.(beneficiu)		103.745
	Total general lei		3.302.072		Total general lei		3.302.072

Preşedinte, **G. Balan**

Contabil-Autorizat, **A.Zelenschi**

PROECT

de repartizare a beneficiului net de 103.745 lei

No. crt.	Felul repartizării beneficiului net	Suma Lei
1	Fond de rezervă 10%	10.375
2	Fond cultural 10%	10.375
3	Prima de muncă 12%	12.450
4	Dividend de 3% as. capitalului social	40.000
5	Subvenţie revistei „Şcoaţa Basarabeană"	5.000
6	Fond mobilier	12.000
7	Fond „Reduceri la impr. convertite"	7.274
8	Subvenţie fondului cassei de aj. reciproc	6.271
	Total lei	103.745

Posturile vacante la şcolile primare din jud. Lăpuşna.

Poiana-Nouă—m—p. I b., Ciocana-Nouă—m—p. II f., Leuşeni—m—p. IV f., Mândra—m—p. II f., Micleuşeni—m—p. II f., Negrea—m—p. I f., Păuleşti—m—p. IV f., Pârjolteni—m—p. I b., Peticeni—m—p. II f., Redeni—m—p. I b., Scoreni—m—p. II f., Valea-Florilor—m—p. I b., Dahnovici—m—p. III f., Bubueci—m—p IV f., Zubreşti—m—p. V b., Corjeva—m—p. IV b., Băcioiu-băieţi—p. V f., Bardar—m—p. V f., Buteni—m—p. VII b., Hânceşti No. 3—m—p. V f., Chirianca—m—p. III b.. Dănceni—m—p. V b., Ialoveni—m—p. III b., Ialoveni—m—p. IV b., Manoileşti—m—p. VI b., Pituşca—m—p. VII b., Sahaidac—m—p. II f., Stolniceni—m—p. IV f., Suruceni—m—p. IV b.

Cererile pentru transferare se vor înainta Insp. Şcolar până la 1 Aprilie crt.

„IZBANDA"

Societate Cooperativă a Corpului Didactic din Municipiul Chişinău şi judeţul Lăpuşna.

CONVOCARE No. 34

Conform art. 38 al. I din statute şi a hotărîrei Consiliului de Administraţie,

Domnii membri a Societăţii Cooperative „Izbânda" sunt convocaţi în adunare generală ordinară în ziua de 5 Aprilie 1936, orele 18, în localul Şcoalei de Contabilitate şi Educaţie Cooperatistă din Chişinău strada Universităţii No. 131.

Bilanţul şi contul de profit şi pierdere, domnii membri le pot studia conform art. 42 din statute, la sediul Cooperativei în orele de serviciu dela 8-13 şi 17-19 în fiecare zi de lucru.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biuroului adunării.
2. A asculta darea de seamă a Consiliului de Administraţie asupra activităţii şi gestiunei pe anul 1935.
3. A asculta raportul Comisiunei Cenzorilor.
4. A discuta şi aproba sau modifica bilanţul şi contul de profit şi pierdere pe anul 1935 şi a repartiza beneficiul net.
5. A se da Consiliului de Administraţie descărcarea de gestiune pe anul 1935.
6. A fixa maximul sumei la care cooperativa se poate angaja în mărfuri şi numerar în cursul anului 1936.
7. A fixa maximul creditului personal pentru membrii corpului didactic societari şi nesocietari.
8. A aproba înscrierea Cooperativei ca membră la Banca Populară „Spiru Haret" din Chişinău.
9. A vota bugetul de venituri şi cheltueli pe anul 1936.
10. A lua cunoştinţă de noui membri înscrişi.
11. A aproba planul de activitate pe anul 1936.
12. A alege un nou Consiliul de administraţie în locul actualului care îşi prezintă demisia în faţa adunării.
13. A alege 3 cenzori titulari şi 3 suplianţi.
14. A alege un delegat şi un supliant cari să reprezinte

societatea la adunările generale ordinare şi extraordinare ale societăţilor la care societatea este asociată.

15. A lua cunoştinţă de rezultatul inspecţiei făcută de Organul de control.

16. A lua cunoştinţă de capitalul social şi datoriile a membrilor din Consiliul de administraţie şi a Comisiunei Cenzorilor faţă de Societate.

17. Precum şi alte chestiuni privitoare la:

a) Infiinţarea de sucursale în localităţile cu care Cooperativa lucrează,

b) Majorarea părţilor sociale subscrise de fiecare societar,

c) Formarea fondului pentru organizarea şi îndrumarea Cooperativelor şcolare,

d) Deschiderea secţiunilor: manufactură, încălţăminte şi alte.

In caz dacă la prima convocare nu se întruneşte numărul de asociaţi cerut de art. 44 din statute, adunarea se amână pe ziua de 6 Aprilie a. c. orele 9 a. m. în acelaş local şi cu aceiaşi ordine de zi, când adunarea va putea lua deciziuni cu orice număr de asociaţi prezenţi.

Dispoziţiuni Statutare.

Voturile adunării generale conform art. 45 al. 4 se fac prin ridicarea de mâini afară de cazul când 1/5 din numărul membrilor prezenţi ar cere votul secret.

Deciziunile luate de adunarea generală în limitele statutelor şi legii sunt obligatorii pentru toţi asociaţii, chiar pentru cei cari n'au luat parte la adunare, cu respectarea dreptului prevăzut de art. 160 codul comercial.

Nici un societar nu poate avea decât un singur vot ori câte părţi sociale ar avea subscrise sau vărsate.

Asociaţii, conform statutelor n'au dreptul a da mandat altor persoane a-i reprezenta la adunare.

Adminstratorii şi funcţionarii cooperativei nu pot lua parte la vot pentru aprobarea bugetelor, bilanţelor şi rezoluţiunele ce privesc responsabilitatea lor.

Chişinău, 13 Martie 1936.

Preşedinte, V. I. **Muşcinschi.**

Contabil, S. V. **Rughinov.**

„I Z B A N D A"

Societate Cooperativă a Corpului Didactic din oraşul Chişinău şi jud. Lăpuşna

Sediul Chişinău

Bilanţul

Activ *încheiat la 31 Decembrie 1935.* **Pasiv**

Cassa		6831		Capital soci l vărsat			96600
Depozite la div. instituţii		31320	38151	Diverşi creditori		31570	
Mărfuri cont ferm		129371		Efecte de plată		141050	
Mărfuri în consignaţie				*Depon. de mărf. in consign.*			
Manuale did. Lei 65 066				Manuale did. Lei 48841			
Cărţi lit. şi ştiinţ „ 123 221	188287		317658	Cărţi lit. şi ştiinţ. „ 130670	179511		352131
Diverşi debitori			54451	Sume tranzitoare credit.			14634
Mobiler			12136	Beneficiul net			14115
Dob. şi comis reportate			2053				
Cheltue i reportate			1650				
Sume tranzit debit.			51381				
Totalul activului			477480	Totalul pasivului			477480
CONTURI DE ORDINE				CONTURI DE ORDINE			
Ef. com. primite în garanţie			5707	Depunători de ef. în gar.			5707
Ef. com. puse în garanţie			80000	Deţinători de ef în gar.			80000
Total			85707	Total			85707

Contul de profit şi pierdere

încheiat la 31 Decembrie 1935.

Debit			**Credit**		
Cheltueli generale	29955		Din vânzarea mărfurilor proprii		37998
Salarii	15850		Din vânz. mărf. în consignaţie		31591
Chirii	8427		Diverse beneficii		724
Asigurări	649				
Dobânzi şi comisioane	1317				
Totalul cheltuelilor	56198		Totalul veniturilor		70313
Beneficiu net	14115		Pierdere		—
Total	70313		Total		70313

Preşedinte, **V. I. Muşcinschi**

Contabil, **S. V. Rughinov**

Necrolog.

Intr'o zi de Ianuarie 1936, s'a stins încet în floarea vârstei, în com. Lozova, jud. Lăpuşna, tânărul absolvent de şcoală normală Isidor Casian.

Puţini l-au cunoscut.

Remarcat de mic ca element silitor, a fost trimis la şcoala normală, unde prin munca aspră, cruntă şi istovitoare, unită cu o complectă lipsă de mijloace, s'a ridicat printre cei dintâi, terminând cursurila şcoalei.

Lipsa, nevoile de tot felul, cari i-au amărît întreaga-i viaţă, i-au dat şi oftica care l-a băgat în mormânt.

Vărsaţi o lacrimă pentru el.

Învăţător **Ilie Burlacu**

Instiinţare

Articolele trimise spre publicare trebuesc semnate cu numele adevărat, iar responsabilitatea asupra cuprinsului o au autorii.

Pentru ca revista să apară la timp, onoraţii colaboratori sunt rugaţi să înainteze manuscrisele până la 2 ale fie cărei luni.

Articolele să fie scurte, citeţe şi scrise pe o singură pagină.

Revista fiind organul de luptă şi de pregătire profesională a corpului didactic, redacţia primeşte orice articol ce interesează şcoala şi pe învăţător; deasemeni se primesc recenzii de cărţi pedagogice şi reviste.

Comitetul de redacţie mulţumeşte colaboratorilor şi-i asigură pe toţi de toată imparţialitatea ţinând să comunice că orice articol bun—care corespunde scopului urmărit de revistă, ce este *„Organul Asociaţiei înv. din jud. Lăpuşna"*—va fi publicat la momentul oportun.

Anor,

Biblioteca Centrală Universitară

Lic. Hajdeu

Loco

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei
Prețul unui număr 10 lei

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Str. INZOVA, 16
CHIȘINĂU